

[WIOSNA 2016 ▶ NR 56]

panorama

inforegio

▶ Skoordynowane wysiłki w celu zapewnienia finansowania

Pobudzanie inwestycji unijnych

- ▶ Jakość życia w miastach Europy
- ▶ Narzędzie zarządzania wymianą wiedzy
- ▶ Pokonywanie barier w regionach przygranicznych

Polityka
regionalna
i miejska

- ▶ **WSTĘP** 3
- Corina Crețu, Europejska komisarz ds. polityki regionalnej
- ▶ **POKONYWANIE BARIER W REGIONACH PRZYGRANICZNYCH**..... 4
- ▶ **NOWE OBLCZE PRZESTRZENI MIEJSKICH TURYN**..... 6
- ▶ **EUROPEJSKIE FUNDUSZE STRUKTURALNE I INWESTYCYJNE I EUROPEJSKI FUNDUSZ NA RZECZ INWESTYCJI STRATEGICZNYCH**..... 8
- ▶ **STRATEGIA EUSALP MIERZY WYSOKO**..... 11
- ▶ **GRUPA ZADANIOWA PROMUJE LEPSZE WYKORZYSTANIE FUNDUSZY UE** 14
- ▶ **W POSZUKIWANIU WIEDZY SPECJALISTYCZNEJ** 16
- ▶ **PAKTY NA RZECZ UCZCIWOŚCI WZMACNIAJĄ WALKĘ Z NADUŻYCIAMI I KORUPCJĄ**..... 18
- ▶ **WASZYM ZDANIEM**..... 20
- ▶ **Z WYNIKÓW BADAŃ WYŁANIA SIĘ POZYTYWNY OBRAZ MIEJSKIEGO ŻYCIA W EUROPIE** 24
- ▶ **EUROPEJSKA POLITYKA SPÓJNOŚCI — KLUCZOWY CZYNNIK ROZWOJU I INTEGRACJI HISZPANII W EUROPIE** 32
- ▶ **OKREŚLANIE POSTĘPU SPOŁECZNEGO** 34
- ▶ **PROJEKT WORLD CITIES: WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA NAD ZRÓWNOWAŻONYM ROZWOJEM MIEJSKIM** 36
- ▶ **KOLEJ NA KOLEJOWE USŁUGI PASAŻERSKIE**..... 38
- ▶ **SPACER PO PARKU** 40
- ▶ **AKTUALNOŚCI [W SKRÓCIE]**..... 42
- ▶ **WSZYSTKIEGO NAJLEPSZEGO IQ-NET!** 44
- ▶ **PRZYKŁADOWE PROJEKTY Z HISZPANII, ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA, GRECJI, ŁOTWY/LITWY I SŁOWENII/CHORWACJI** 47
- ▶ **PROGRAM**..... 52

▶ 6

▶ 22

▶ 48

▶ 49

Zdjęcia (strony):
 Okładka: Urban Barriera
 Strony 2, 6, 7: © Urban Barriera
 Strony 2, 22: © SEUPB
 Strony 2, 48: © SSC
 Strony 2, 51: © MatrixPack
 Strony 3, 4, 15, 17, 18, 36, 42: © Komisja Europejska
 Strony 13, 35, 39, 41: © EuroGraphics Association for the administrative boundaries
 Strona 21: HyWay project/© Pierre Jayet
 Strona 23: iStock © Kerstin Waurick
 Strony 44, 45: © IQ-Net
 Strona 47: © M. Sanchez
 Strona 49: © Jelgava City Council
 Strona 50: iStock © Steve Debenport

Ten magazyn jest drukowany w językach angielskim, bułgarskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, niemieckim, polskim, rumuńskim i włoskim na papierze z makulatury. Jest dostępne w 22 wersjach językowych na stronie internetowej http://ec.europa.eu/regional_policy/pl/information/publications/panorama-magazine/

Prace nad treścią niniejszego wydania zakończyły się w marcu 2015 r.

NOTA PRAWNA

Ani Komisja Europejska, ani żadna inna osoba działająca w jej imieniu nie odpowiada za ewentualny sposób wykorzystania informacji zawartych w niniejszej publikacji ani za błędy, które mogą się pojawić mimo starannego opracowania i drobiazgowej korekty. Niniejsza publikacja niekoniecznie odzwierciedla poglądy lub stanowisko Komisji Europejskiej.

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2016

ISSN 1725-8243

© Unia Europejska, 2016

Powielanie dozwolone pod warunkiem podania źródła.

(*) Prawo do wykorzystania wskazanej ilustracji udzielono jedynie magazynowi Panorama (wydanie 55) z wyłączeniem wszelkich innych zastosowań; ilustracja ta może być powielana w kontekście magazynu Panorama 55 i jego różnych wersji językowych — nie można jej powielać w innych celach.

Wykorzystanie/powielanie materiałów chronionych prawami autorskimi osób trzecich wymaga uzyskania zgody posiadaczy tych praw.

Printed in Belgium

▶ WSTĘP

Corina Crețu
Europejska komisarz
ds. polityki regionalnej

W sytuacji, gdy temat migracji nie schodzi z czołówek gazet w całej Europie i na świecie, a przywódcy europejscy gorąco szukają rozwiązania kryzysu uchodźczego, Komisja Europejska zwiększa dofinansowanie kryzysowe. Proponowany instrument pomocy nadzwyczajnej został pozytywnie przyjęty przez kraje UE jako szybszy sposób wsparcia krajów stojących przed tym problemem.

Polityka spójności także odgrywa znaczną rolę w kwestiach migracji i zapewnia kluczowe fundusze dla skutecznej integracji polityk dotyczących edukacji, zatrudnienia, mieszkalnictwa i niedyskryminacji. We wrześniu kraje UE zostały wezwane do przeprowadzenia przeglądu swoich programów funduszy strukturalnych i do ewentualnego zmodyfikowania ich w celu wsparcia środków migracyjnych. Na przykład Włochy przeprogramowały 220 mln EUR w zakresie programów na lata 2007–2013 podejmujących niektóre wyzwania kryzysowe (pierwszy obiekt mieszkalny, ratownictwo, statki patrolowe).

Rozsądne korzystanie z funduszy

By pomóc krajom UE w jak najlepszym wykorzystaniu funduszy z polityki spójności i w celu podjęcia problemów jej realizacji, Komisja Europejska zapewnia różne rodzaje wsparcia.

W tym wydaniu można znaleźć więcej informacji na temat systemu wymiany TAIEX-REGIO-PEER-2-PEER (pozwalającemu organom administracyjnym na wymianę wiedzy specjalistycznej i dobrych praktyk pomiędzy regionami UE), inicjatywy paktów na rzecz uczciwości (mającej zwiększać przejrzystość, odpowiedzialność i dobre zarządzanie w zamówieniach publicznych), a także grupy zadaniowej ds. lepszej realizacji (zapewniającej dopasowane wsparcie ośmiu krajom UE zmagającym się ze szczególnymi wyzwaniami związanymi z realizacją funduszy polityki spójności). Niedawno uruchomiono także inicjatywę przeznaczoną dla regionów rozwijających się w bardzo wolnym tempie. Komisja

współpracuje z władzami krajowymi i regionalnymi poprzez zapewnianie analiz, ekspertyz i porad w celu zidentyfikowania wąskich gardeł w tych regionach. Rumunia i Polska to pierwsze kraje, w których inicjatywa ta zostanie zastosowana.

Pierwszy zestaw wniosków i zaleceń grupy wysokiego szczebla monitorującej uproszczenia dla beneficjentów europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych został także niedawno opublikowany na platformie internetowej (<https://ec.europa.eu/futurium/en/simplify-esif>).

Uwalnianie potencjału

W całej UE kryzys gospodarczy to kluczowy czynnik ograniczenia inwestycji w infrastrukturę, innowacje i MŚP. Europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne (EFSI) oraz Europejski Fundusz Inwestycji Strategicznych (EFIS) są częścią skoordynowanych wysiłków na rzecz zniwelowania różnic inwestycyjnych i wzmocnienia konkurencyjności. Fundusze EFSI finansują projekty za pomocą dotacji i instrumentów finansowych, natomiast EFIS zapewnia instrumenty finansowania ryzyka za pośrednictwem Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Zapraszamy do zapoznania się z artykułem, w którym omówiono możliwe kombinacje funduszy EFSI i EFIS.

► POKONYWANIE BARIER W REGIONACH PRZYGRANICZNYCH

623 ODPOWIEDZI W RAMACH PUBLICZNYCH KONSULTACJI ON-LINE PROWADZONYCH PRZEZ DG DS. POLITYKI REGIONALNEJ I MIEJSKIEJ

Mieszkańcy, przedsiębiorstwa i władze publiczne odpowiedzieli na konsultacje społeczne Komisji Europejskiej, mające ocenić, jakie przeszkody stoją na drodze współpracy w unijnych regionach przygranicznych. Internetowe konsultacje pozwoliły mieszkańcom wskazać bariery, z którymi się spotykają, i zaproponować własne rozwiązania.

Badanie zatytułowane „Pokonywanie przeszkód w regionach przygranicznych” przeprowadzono pomiędzy wrześniem a grudniem 2015 r. Badanie było otwarte dla wszystkich wewnątrzunijnych regionów przygranicznych, a także dla obszarów przygranicznych pomiędzy krajami UE a krajami EFTA i EOG. Łącznie otrzymano 623 odpowiedzi.

Ankietowanych proszono między innymi o określenie najważniejszych przeszkód w ich regionach oraz o zaproponowanie najlepszych sposobów na ich pokonanie. By przybliżyć kontekst badania, na początku kwestionariusza zasugerowano szereg kategorii, które należało wziąć pod uwagę: utrudniony dostęp fizyczny, bariery językowe, brak zaufania, bariery administracyjne i prawne, nierówności ekonomiczne, różnice społeczne i kulturowe, zainteresowanie współpracą ze strony władz publicznych. Ankietowani mogli wybrać maksymalnie trzy przeszkody i omówić je bardziej szczegółowo pod względem ich wpływu na codzienne życie i środków niezbędnych do ich pokonania.

Złożone problemy obszarów przygranicznych

Wyniki badania pokazały, że połowa ankietowanych twierdzi, że bariery administracyjne i prawne mają istotne znaczenie w ich regionie. Przepisy dotyczące zatrudnienia, podatki, uznawanie kwalifikacji, pomoc społeczna i dostęp do opieki zdrowotnej to kluczowe problemy w tym zakresie.

Bariery językowe i utrudniony dostęp fizyczny to odpowiednio drugi i trzeci rodzaj najczęściej wymienianych przeszkód. Wydaje się, że rozwiązanie tych kwestii to podstawowy warunek poprawy współpracy pomiędzy sąsiadami z zagranicy. Dlatego też wyniki badania podkreślają potrzebę dalszego wzmacniania transgranicznych inicjatyw na rzecz mobilności i zachęcania do nauki języków.

Jednakże bariery językowe wymieniane były nie tylko we własnej kategorii — ten problem przewijał się we wszystkich sekcjach badania. Kilko ankietowanych uznało, że wiele

przeszkód, z którymi borykają się mieszkańcy i organizacje, wynika po prostu z braku zrozumienia języków sąsiadów, co utrudnia dostęp do istotnych informacji podczas wizyt za granicą. Język stanowi istotną barierę także w aspekcie tworzenia więzi społecznych i kulturowych pomiędzy krajami. Problem ten może rozwiązać dalsze propagowanie inicjatyw takich jak wymiany studenckie.

Wyniki badania pokazują również, że niektóre bariery są wyjątkowo złożone i wielowymiarowe oraz zależą od wielu czynników. Na przykład brak transgranicznego systemu transportowego nie musi być spowodowany fizycznym brakiem dostępu — może także wynikać z nieodpowiedniej harmonizacji norm technicznych. Powoduje to problemy natury praktycznej, takie jak potrzeba zmiany pociągów na granicy, ponieważ szerokość torów różni się pomiędzy krajami.

Wspólna praca w celu uwolnienia pełnego potencjału regionów przygranicznych

Jednym z pozytywnych wniosków jest to, że brak zaufania nie jest często wymieniany jako przeszkoda. Wskazuje to na potencjał dalszego wzmacniania więzi społecznych, gospodarczych i kulturowych pomiędzy sąsiadującymi ze sobą społecznościami. Niemniej jednak wielu ankietowanych uważa także, że władze publiczne w obszarach przygranicznych mogłyby zwiększyć wysiłki na rzecz współpracy — niedostateczna współpraca jest postrzegana jako przeszkoda sama w sobie. O ile te opinie mogą być jedynie subiektywnymi odczuciami ankietowanych, nie wydaje się, by gminy

i regiony musiały na przykład prowadzić więcej działań, by zwiększyć poziom świadomości na temat swoich wysiłków na rzecz wzmocnienia więzi transgranicznych.

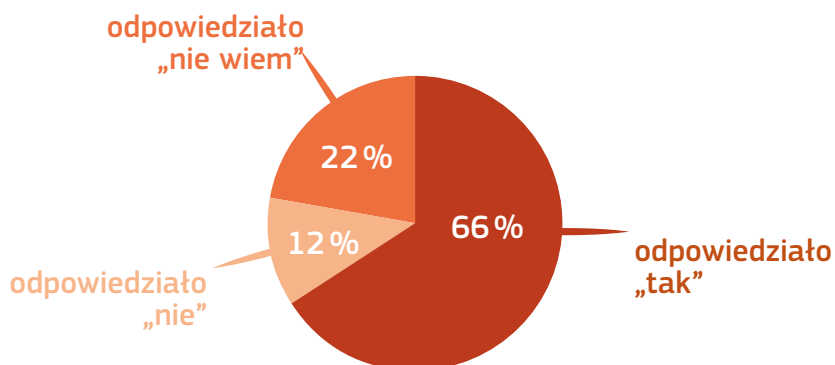
Wreszcie wyniki badania można postrzegać jako jasny znak, że ankietowani chcą zwiększenia, a nie zmniejszenia, współpracy pomiędzy sąsiadującymi ze sobą regionami. Duża liczba proponowanych rozwiązań pokonania przeszkód przygranicznych wskazuje także na to, że wiele jest do naprawy lub przynajmniej do poprawy w tej kwestii.

Kolejne kroki

Konsultacje zostały przeprowadzone w ramach szerszej inicjatywy przeglądu współpracy transgranicznej. Podstawą przeglądu jest dogłębna analiza barier administracyjnych i prawnych, które negatywnie wpływają na kontakty transgraniczne. Ponadto, oprócz ogólnego wykazu przeszkód, przeprowadzona zostanie seria badań dotyczących poszczególnych barier. Dodatkowo w Brukseli organizowane są warsztaty zainteresowanych stron mające na celu omówienie wniosków z przeglądu.

Postępy

Ankietowanych zapytano: Czy współpraca transgraniczna uległa poprawie w Twoim regionie w ciągu ostatnich dziesięciu lat?

ZWALCZANIE BARIER WSPÓLNYM WYSIŁKIEM

Organizacje i obywatele w całej UE ciężko pracują nad pokonywaniem przeszkód w celu poprawy integracji i współpracy transgranicznej. Jednym z instrumentów wspierających te inicjatywy jest Europejska współpraca terytorialna lub inaczej Interreg.

Zespół ekspertów zbadał wyzwania stojące przed mieszkańcami, którzy w celu dojazdu do pracy przekraczają granicę pomiędzy południową Danią i północnymi Niemcami. Eksperti z projektu Pontifex Bridge Builder, który był finansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w ramach programu operacyjnego Syddanmark-Schleswig K.E.R.N. na lata 2007–2013, przeanalizowali przeszkody w mobilności, takie jak opodatkowanie, pomoc społeczna i przepisy dotyczące pobytu. Dzięki projektowi udało się wyjaśnić kilka kwestii, w tym decyzję zobowiązującą duński rząd do wypłacania pracownikom migrującym pełnych zasiłków na dzieci.

Kolejny projekt finansowany przez EFRR połączył instytucje publiczne i przewoźników z pięciu krajów Europy Centralnej w celu opracowania systemu informacji dla podróżnych. Korzystając z funduszy pochodzących z programu operacyjnego Europy Centralnej (2007–2013), partnerzy z Austrii, Czech, Węgier, Włoch i Słowacji wspólnie pracowali nad opracowaniem projektu EDITS (europejskiej cyfrowej sieci infrastruktury transportowej dla inteligentnych systemów transportowych). Po raz pierwszy w Europie przewoźnicy z sąsiadujących ze sobą krajów połączyli siły w celu wymiany danych na temat transportu jako środka zapewnienia podróżnym dokładnych informacji i usług pomiędzy krajami.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI

Przegląd współpracy transgran:
<http://europa.eu/!yB46tJ>

Tło konsultacji: <http://europa.eu/!nM97GC>

Projekt Pontifex Bridge Builder:
<http://europa.eu/!mH96DX>

Projekt EDITS: <http://europa.eu/!CG48Cm>

► NOWE OBLCICZE PRZESTRZENI MIEJSKICH TURYNU

► Atrakcyjny sposób na odświeżenie wyglądu budynków w całym mieście

Realizowany we Włoszech program rewitalizacji Urban Barriera miał na celu pobudzenie procesu przeobrażenia Barriera di Milano – zabytkowej dzielnicy w północnym Turynie. Pani Ilda Curti, radna miasta Turyn ds. funduszy UE i rewitalizacji miasta, wyjaśnia.

Dzielnica Barriera di Milano to część miasta, która od zawsze zmagająca się ze złożonymi i poważnymi wyzwaniami związanymi ze strukturą społeczną i demograficzną, odwiecznym brakiem zielonych przestrzeni oraz obecnością typowych dla ośrodków przemysłu motoryzacyjnego z początku XX w. opuszczonych budynków industrialnych.

Program rewitalizacji finansowany był ze środków Turynu, regionu Piemont i unijnego programu na lata 2007–2013 w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W realizacji programu wykorzystano zintegrowane podejście obejmujące fizyczne, ekonomiczne i społeczne aspekty, zachęcając do współpracy i przynoszącej wymierne korzyści

interakcji pomiędzy wszystkimi aktywnymi uczestnikami i beneficjentami procesu rewitalizacji (sektora administracji publicznej, dzielnic miejskich, stowarzyszeń, instytucji, obywateli, przedsiębiorców itd.).

Urban Barriera to najnowszy program rewitalizacyjny przeprowadzony przez miasto Turyn, które od połowy lat 90. XX w. zdobyło duże doświadczenie dzięki realizacji innych projektów, np. „The Gate” w dzielnicy Porta Palazzo (1997–2001) czy „Urban II” w północnej części Mirafiori (2001–2007).

Program Urban Barriera di Milano został przygotowany przez miasto Turyn, a jego budżet ustalono na 35 mln EUR, z czego 20 mln EUR przyznał region Piemont w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR 2007–2013). Pozostała część budżetu została pokryta z funduszy miejskich oraz na podstawie dodatkowych umów z państwem i regionem na realizację określonych działań.

CITTA' DI TORINO

Koncentrowanie zasobów

Program Urban Barriera rozpoczął się oficjalnie w pierwszym kwartale 2011 r. i właśnie się zakończył. Podczas jego realizacji zaplanowano 34 działania specjalne, w których udział brała kadra techniczna Turynu, zainteresowane podmioty instytucjonalne, miejscowe stowarzyszenia oraz mieszkańcy miasta, którzy włączyli się aktywnie w program za sprawą szeregu procesów planowania i wsparcia społecznego.

Program realizowano na różnych poziomach: fizyczno-środowiskowym (renowacja i nadawanie nowych funkcji opuszczonym budynkom, restrukturyzacja przestrzeni publicznych i terenów zielonych, działania związane ze zrównoważoną mobilnością itp.); gospodarczo-zatrudnieniowym (zadania mające na celu wsparcie MŚP i miejscowych firm, szkolenia dla osób bezrobotnych i młodych bezrobotnych.); społeczno-kulturowym oraz poprzez intensywne działania komunikacyjne i wsparcie społeczne.

Organ zarządzający programem został powołany przez miasto Turyn i część partnerów instytucjonalnych. Komitet zajmował się koordynacją działań, włączaniem do programu wszelkiego rodzaju współpracy i partycypacji oraz udzielaniem informacji, dzięki którym cały obszar mógł korzystać z rewitalizacji, a jego mieszkańcy mieli poczucie zaangażowania w jej proces.

▶ Duże zmiany w Parco Spina 4

▶ WIĘCEJ INFORMACJI

Szczegółowe informacje na temat programu Urban Barriera di Milano można znaleźć na stronach internetowych:

<http://europa.eu/!dg63bB>

<http://www.comune.torino.it/urbanbarriera/bm~doc/mappa-interventi-urban-def-copy.pdf>

▶ EUROPEJSKIE FUNDUSZE STRUKTURALNE I INWESTYCYJNE I EUROPEJSKI FUNDUSZ NA RZECZ INWESTYCJI STRATEGICZNYCH

ZAPEWNIENIE KOORDYNACJI, SYNERGII I KOMPLEMENTARNOŚCI

Dlaczego potrzebne są skoordynowane wysiłki na szczeblu europejskim, aby odwrócić trend spadkowy inwestycji w Europie?

Światowy kryzys gospodarczy i finansowy spowodował gwałtowny spadek inwestycji w całej Europie, utrudniając ważne inwestycje w dziedzinie infrastruktury, innowacji i finansowania MŚP. Obecnie inwestycje w Europie kształtują się na poziomie o 15% niższym w stosunku do poziomu sprzed kryzysu.

Istnieje duże zapotrzebowanie na inwestycje i zasoby finansowe są dostępne, jednak do wielu potencjalnych inwestycji nie dochodzi ze względu na rozmaite przeszkody – m.in. finansowe. Zaufanie inwestorów jest niskie z powodu niestabilności gospodarczej oraz niepewnej sytuacji w zakresie przepisów i innych kwestii.

Europa musi zająć się tą luką inwestycyjną, aby podnieść się z kryzysu i wzmocnić swoją globalną konkurencyjność. Dlatego konieczne jest podjęcie zbiorowych wysiłków na poziomie europejskim, aby Europa znalazła się na drodze do ożywienia gospodarczego. W związku z tym Komisja postanowiła podjąć się rozwiązanie problemu braku inwestycji, uruchamiając plan inwestycyjny dla Europy.

Co to jest Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych?

Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS) jest trzonem planu inwestycyjnego dla Europy. Komisja Europejska i grupa Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) stworzyły EFIS, aby wesprzeć likwidację luki inwestycyjnej w UE, pozyskując z sektora prywatnego środki na finansowanie inwestycji strategicznych.

Przy wsparciu EFIS Grupa EBI finansuje projekty opłacalne ekonomicznie i wykonalne pod względem technicznym, w tym takie, których profil ryzyka jest wyższy niż w przypadku zwykłych działań EBI. Pierwszeństwo daje się następującym kluczowym sektorom: (i) transport, energia i gospodarka cyfrowa; (ii) ochrona środowiska i oszczędne gospodarowanie zasobami; (iii) kapitał ludzki, kultura

i zdrowie; (iv) badania, rozwój i innowacje; (v) wsparcie dla MŚP i spółek o średniej kapitalizacji.

EFIS może finansować platformy inwestycyjne, aby wkład kapitałowy mógł trafić do szeregu projektów inwestycyjnych o podobnym profilu tematycznym lub geograficznym. W jego ramach przewiduje się również współpracę z krajowymi bankami prorozwojowymi.

Co kryje się pod nazwą „europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne”?

Istnieje pięć europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych:

- ▶ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR);
- ▶ Europejski Fundusz Społeczny (EFS);
- ▶ Fundusz Spójności (FS);
- ▶ Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW);
- ▶ Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR).

Fundusze te mają wspólne ramy prawne (rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów), ale podlegają również rozporządzeniom dotyczącym poszczególnych funduszy. Europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne odgrywają ważną rolę w realizacji unijnych celów dotyczących inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. W latach 2014–2020 454 mld euro zostanie zainwestowanych w 500 programów, głównie w strategicznych dziedzinach generujących wzrost, przede wszystkim takich jak badania, rozwój i innowacje, wsparcie dla MŚP, gospodarka niskoemisyjna oraz technologie informacyjno-komunikacyjne.

Środki z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych są wydatkowane w ramach wieloletnich programów objętych współfinansowaniem krajowym, zatwierdzanych przez Komisję i wdrażanych przez państwa członkowskie i regiony na zasadzie zarządzania dzielonego. Za wybór, wdrażanie i monitorowanie projektów wspieranych przez te fundusze odpowiedzialne są władze lokalne.

Zreformowane ramy europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych na lata 2014–2020 umożliwiają nie tylko przyznawanie dotacji, ale i szersze wykorzystanie instrumentów finansowych.

Jakie są główne różnice między europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi a Europejskim Funduszem na rzecz Inwestycji Strategicznych?

Dla każdego z funduszy obowiązuje inny profil ryzyka, różne kryteria i sposób przekazywania środków. Europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne mogą finansować projekty w drodze dotacji i instrumentów finansowych. Są częścią programów wdrażanych przez instytucje zarządzające w państwach członkowskich. EFIS oferuje instrumenty finansowania ryzyka (poza dotacjami) za pośrednictwem Europejskiego Banku Inwestycyjnego, bez przydziału kwot według regionów geograficznych lub dziedzin, ale w oparciu o rynkowe zapotrzebowanie na finansowanie inwestycji.

Jakie są zalety uzupełniającego się stosowania EFIS i europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych?

Europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne oraz EFIS mogą wesprzeć zbiorowe, skoordynowane starania zmierzające do przeciwstawienia się spadkowi inwestycji w Europie lub w poszczególnych regionach.

Europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne i EFIS mogą uruchomić dodatkowe inwestycje dzięki wzajemnemu uzupełnianiu się i maksymalnemu zmobilizowaniu środków prywatnych. Te dwa instrumenty różnią się pod względem logiki działania, konstrukcji i ram prawnych, ale i uzupełniają się nawzajem i wzmacniają. Można je łączyć na wiele sposobów w zależności od rodzaju danej inwestycji. Zastosowanie obu funduszy do finansowania jednego projektu może być szczególnie atrakcyjne w pewnych państwach i sektorach, w których fundusze strukturalne dają szerokie możliwości, nie wykorzystano natomiast pełnej oferty EFIS.

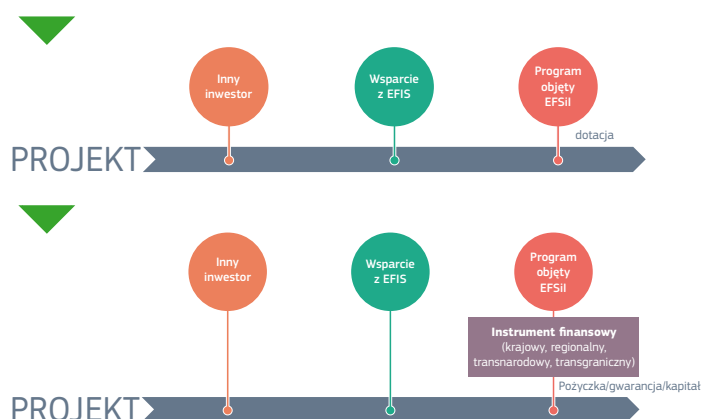
Finansowaniem z obu źródeł jednocześnie – z EFIS i europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych – może być objęty każdy projekt, który jest opłacalny ekonomicznie i wykonalny technicznie, może potencjalnie przyczynić się do wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy w UE oraz jest zgodny z polityką UE.

Władze regionalne będą mogły uzyskać dodatkowe efekty dzięki inwestycjom współfinansowanym z EFIS (ze środków EFIS i innych inwestorów zachęconych współudziałem EFIS). Przydziały regionalne nie tylko stanowią zabezpieczenia inwestycji finansowanych ze środków europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, ale również dają poszczególnym regionom (w ramach programów regionalnych) możliwość przyciągnięcia inwestycji finansowanych z EFIS.

W jaki sposób można łączyć europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne z EFIS?

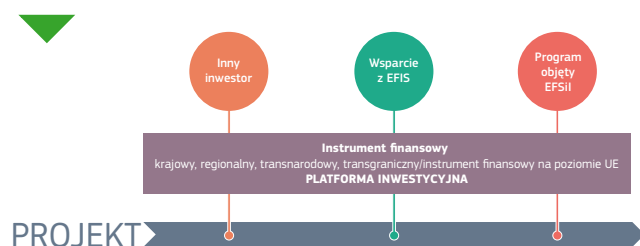
Europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne można łączyć z EFIS na różne sposoby:

1. Łączenie europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych z EFIS **na poziomie projektu:**

Kwalifikowalny projekt otrzymuje środki finansowe z programu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (w formie dotacji lub za pośrednictwem instrumentów finansowych), z EFIS i ewentualnie również od innych inwestorów, współpracujących z funduszami strukturalnymi i EFIS.

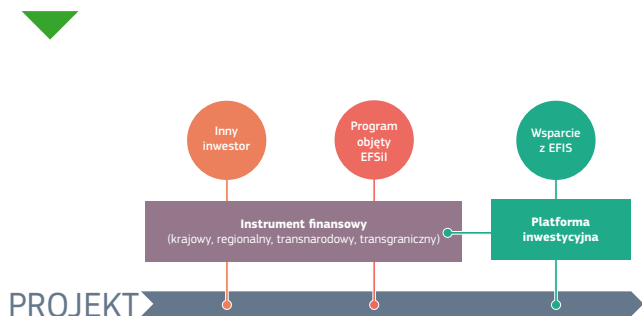
2. Łączenie europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych z EFIS **na poziomie platformy inwestycyjnej:**

Institucja zarządzająca może chcieć uruchomić nową platformę inwestycyjną (uważaną za instrument finansowy), w której EFIS i inni inwestorzy będą inwestować swoje zasoby, w tym w postaci funduszu wielopoziomowego.

Institucja zarządzająca może również przekazać środki z programu funduszy strukturalnych i inwestycyjnych na rzecz istniejącej platformy inwestycyjnej (uważanej za instrument finansowy), ustanowionej w ramach środków z EFIS na poziomie krajowym, regionalnym, ponadnarodowym lub transgranicznym. Platforma inwestycyjna będzie wówczas inwestować kapitał z EFIS i odrębne środki z programów funduszy strukturalnych w określonych projektach (w których mogą brać udział również inni inwestorzy).

3: Łączenie europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych ze **wsparciem z EFIS (zapewnianym poprzez platformę inwestycyjną)** na poziomie instrumentów finansowych lub na poziomie projektu:

W tym przypadku instytucja zarządzająca ustanawia instrument finansowy, w którym platforma inwestycyjna działająca w ramach wsparcia z EFIS uczestniczy jako inwestor. W projekcie mogą uczestniczyć również inni inwestorzy. Kapitał z EFIS i odrębne środki z programów funduszy strukturalnych i inwestycyjnych będą wówczas inwestowane poprzez ten instrument finansowy w projekty (w których mogą brać udział również inni inwestorzy).

Innym rozwiązaniem byłoby finansowanie przez platformę inwestycyjną, utworzoną przy wsparciu z EFIS, bezpośrednio na poziomie projektu, w odniesieniu do poszczególnych transakcji.

Czy europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne mogą wnieść wkład do EFIS?

Zasoby programu objętego europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi nie mogą być bezpośrednio przekazywane do EFIS.

Czy środki z EFIS można wykorzystywać do celów krajowego współfinansowania programu objętego europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi?

Ze względu na charakter i strukturę EFIS nie można wykorzystywać wsparcia z tego funduszu jako krajowego współfinansowania programu objętego europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi.

Można jednak uzyskać środki na współfinansowanie krajowe takiego programu w ramach innego produktu finansowego EBI/EFI, za pośrednictwem pożyczki na rzecz programów strukturalnych lub interwencji na poziomie projektu.

Pod pewnymi warunkami także dodatkowe zasoby pozyskane i uruchomione w ramach połączonych interwencji europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych i EFIS

mogą być potraktowane jako współfinansowanie krajowe takiego programu.

Jak stosuje się zasady pomocy państwa w przypadku łączenia europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych z EFIS?

Wsparcie z EFIS nie stanowi pomocy państwa i nie podlega unijnym przepisom dotyczącym pomocy udzielanej przez państwo. Dotacje z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych dla przedsiębiorstw mogą pociągać za sobą pomoc państwa podlegającą unijnym przepisom o pomocy państwa, chyba że środki te przyznano na zasadach rynkowych.

Komisja będzie analizować dotacje z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, z którymi może wiązać się pomoc państwa, w świetle zmodernizowanych zasad dotyczących takiej pomocy. Aby ułatwić korzystanie z EFIS, Komisja będzie sprawdzać zgodność wsparcia europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych priorytetowo i w trybie przyspieszonym (w ciągu 6 tygodni od otrzymania pełnych danych).

Gdzie promotorzy projektów mogą szukać wskazówek, jak nadać projektom odpowiedni kształt?

Promotorzy projektów powinni w pełni korzystać z Europejskiego Centrum Doradztwa Inwestycyjnego – punktu dostępu do doradztwa i wsparcia technicznego i inwestycyjnego. Ośrodek ten, będący wspólnym dziełem Komisji Europejskiej i Europejskiego Banku Inwestycyjnego, pomaga władzom publicznym i promotorom projektów w identyfikacji projektów strategicznych i ustalaniu ich priorytetów oraz przygotowywaniu, określaniu struktury i wdrażaniu takich projektów. Centrum doradza także, jak najefektywniej wykorzystać fundusze UE przy pomocy prywatnego kapitału. W ramach tego punktu kompleksowej obsługi działa serwis „fi-compass”, w którym można uzyskać informacje o instrumentach finansowych dla europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.

Pomocą służy również Europejski portal projektów inwestycyjnych – zupełnie nowy portal internetowy umożliwiający unijnym promotorom projektów z sektora publicznego lub prywatnego dotarcie do potencjalnych inwestorów na całym świecie. Portal ten, prowadzony przez Komisję Europejską, został stworzony, aby zapewnić inwestorom centralną platformę oferującą dostęp do większej liczby możliwości inwestycyjnych w UE.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI
<http://europa.eu/!DT39vF>

► STRATEGIA EUSALP MIERZY WYSOKO

UE WDRAŻA STRATEGIĘ NA RZECZ ZASOBNIEJSZEGO, BARDZIEJ PRZYJAZNEGO DLA ŚRODOWISKA I LEPIEJ POŁĄCZONEGO MAKROREGIONU ALPEJSKIEGO

Strategia UE na rzecz regionu alpejskiego (EUSALP) ma na celu pobudzenie innowacyjnego i zrównoważonego modelu wzrostu gospodarczego w makroregionie alpejskim z korzyścią dla siedmiu państw i ponad 70 milionów osób zamieszkujących ten obszar.

Przyjęta w lipcu 2015 r. i zatwierdzona przez Radę Unii Europejskiej w listopadzie 2015 r. strategia EUSALP stanowi unijną strategię makroregionalną: zintegrowane ramy, które mogą zostać objęte m.in. wsparciem europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (EFSI) w celu podejmowania działań względem wspólnych wyzwań państw członkowskich i państw trzecich znajdujących się na tym samym obszarze geograficznym. Dzięki temu region będzie czerpać korzyści ze wzmocnionej współpracy, co przyczyni się do osiągnięcia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.

Strategia alpejska dotyczy jednego z najsilniejszych gospodarczo i najbardziej produktywnych regionów w Europie, obejmującego swym obszarem pięć krajów UE (Austrię, Francję, Niemcy, Włochy i Słowenię), dwa kraje spoza UE (Szwajcarię i Liechtenstein) oraz składającego się z 48 jednostek terytorialnych. Ogólnie strategia EUSALP będzie mieć wpływ na 70 milionów osób mieszkających i pracujących w regionie Alp: wszyscy, począwszy od administracji publicznej, uniwersytetów, ośrodków badań naukowych, MŚP, społeczeństwa obywatelskiego, sektora prywatnego, a na inwestorach międzynarodowych skończywszy, skorzystają na wdrożeniu strategii. Ponadto poprawa usług i jakości życia wpisana w strategię EUSALP wpłynie na miliony turystów odwiedzających każdego roku ten region.

Zalety strategii EUSALP

Obywatele, firmy i władze lokalne siedmiu państw regionu zmagają się z tymi samymi wyzwaniami:

- **Globalizacja gospodarcza** zagraża konkurencyjności i innowacyjności regionu;
- **Trendy demograficzne**, w tym starzenie się społeczeństwa i nowe modele migracji;
- **Zmiana klimatu** i jej negatywny wpływ na środowisko, bioróżnorodność i warunki życia;

► **Wyzwania energetyczne** na szczeblu europejskim i globalnym;

► **Mobilność** w kontekście szczególnego położenia geograficznego czyniącego z obszaru europejski region tranzytowy oraz obszar o wyjątkowych warunkach geograficznych i naturalnych.

Głównym celem strategii EUSALP jest promocja trwałego dobrobytu gospodarczego i społecznego regionu Alp za sprawą wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy w wyniku zwiększenia atrakcyjności, konkurencyjności i łączności. Równoległym celem jest też ochrona środowiska i zachowanie zdrowych i zrównoważonych ekosystemów.

Główna wartość dodana strategii dla regionu Alp opiera się na budowaniu nowych powiązań między obszarami metropolitalnymi, podgóorskimi i górskimi.

Sposób działania

Strategia alpejska opiera się na głównych zasadach stosowanych w poprzednich strategiach makroregionalnych: nie przewiduje się nowego unijnego finansowania, dodatkowych formalnych struktur na poziomie UE ani unijnych aktów prawnych; działania opierają się na skoordynowanym podejściu, efektach synergicznych oraz skuteczniejszym wykorzystaniu funduszy unijnych i innych instrumentów finansowych.

Strategia EUSALP przyniesie oczekiwane wyniki tylko pod warunkiem, że objętych nią siedem krajów i 48 regionów podejmie odpowiednie działania. Niezależny podmiot ułatwiający postęp — Komisja Europejska — odpowiada za strategiczną koordynację w dziedzinach, w których może wnieść wartość dodaną dla makroregionu. Przykładowo może zapewnić strategiczne wsparcie poprzez identyfikację niedociągnięć natury politycznej, które należy usunąć, bądź poprzez ułatwienie stosowania podejścia międzysektorowego w zgodzie z różnymi politykami UE.

Jednak, jak zaznaczyła komisarz Crețu, „jest to strategia, za którą odpowiedzialność ponoszą same kraje”, dlatego tylko od ich zaangażowania, współpracy i wspólnych wysiłków zależy, czy region Alp stanie się bardziej dostatni, przyjazny środowisku i lepiej skomunikowany.

PRZYKŁADY POTENCJALNYCH PROJEKTÓW ZGODNIE Z ZAŁOŻENIAMI STRATEGII EUSALP

ZWIĘKSZANIE POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO SEKTORÓW STRATEGICZNYCH

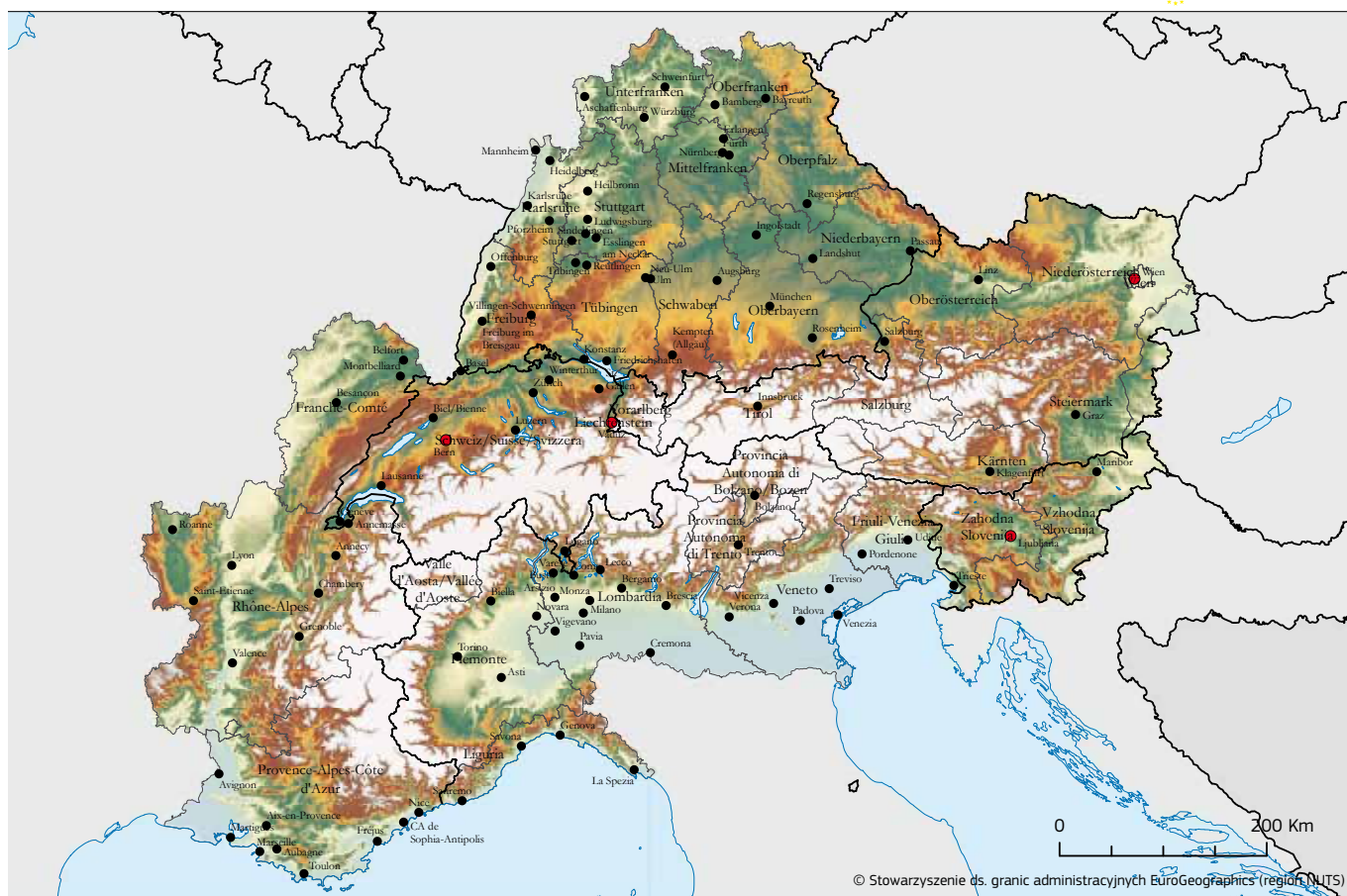
- ▶ **Alpejskie Centra Transferu:** projekt ten zakłada stworzenie sieci i pakietu narzędzi z myślą o centrach transferu technologii w celu wsparcia współpracy między organizacjami i przedsiębiorstwami zajmującymi się badaniami i rozwojem — tworzy swojego rodzaju punkt kompleksowej obsługi głównie dla MŚP. Centra transferu mogą pełnić rolę regionalnych gospodarzy dla wspólnych projektów dotyczących innowacji i transferu technologii.
- ▶ **Etykietowanie drewna i wyrobów drewnianych z regionu Alp:** koncepcja polega na promowaniu wykorzystywania drewna pochodzącego z miejscowych, alpejskich lasów w budownictwie i produkcji wyrobów drewnianych wzdłuż całego łańcucha wartości — zarówno za sprawą mobilizacji zasobów i produkcji, jak i na użytek pierwszej lub drugiej obróbki. Znak jakości alpejskiego drewna może pomóc w lepszym gospodarowaniu góorskimi lasami i zarządzaniu wyrobami drewnianymi, zapewniając niższy ślad węglowy dzięki redukcji zapotrzebowania na transport. Wdrożenie znaku jakości przyczyniłoby się też do profesjonalizacji zaangażowanych podmiotów oraz pomogło w utrzymaniu i rozwoju sieci firm.
- ▶ **AlpNet:** celem projektu jest zwiększenie innowacji produktowej w firmach sektora turystycznego regionu Alp prowadzących całoroczną działalność, w oparciu o wyniki badań. Projekt ułatwi wymianę wiedzy i najlepszych praktyk między regionami turystycznymi. W obliczu coraz bardziej konkurencyjnego rynku globalnego celem jest wzmocnienie pozycji regionu Alp i sprawienie, aby jego sektor turystyczny stał się bardziej zrównoważony.

POPRAWA ADEKWATNOŚCI RYNKU PRACY, KSZTAŁCENIA I SZKOLEŃ

- ▶ **Projekt Youth Alpine Dialogue:** wiele alpejskich regionów boryka się z wyzwaniami natury demograficznej (np. starzeniem się społeczeństwa i migracją wewnętrzną wykwalifikowanej siły roboczej). Aby przekonać młode osoby do układania sobie życia we własnych społecznościach, należy je zaangażować w proces podejmowania decyzji oraz kształtowania środowiska życia i pracy. Projekt pomoże młodym osobom w zrozumieniu potrzeb i potencjału ich wsi i miejscowości oraz całego regionu Alp za sprawą międzynarodowych wymian młodzieży i decydentów w krajach alpejskich.

PROMOCJA MOBILNOŚCI TOWARÓW I TRANSPORTU PASAŻERSKIEGO

- ▶ Modernizacja kolejowych transgranicznych odcinków sieci TEN-T; elektryfikacja linii kolejowych, eksploatacja 740-metrowych pociągów oraz rozwój europejskiego systemu zarządzania ruchem kolejowym — ERTMS.
- ▶ Modernizacja lokalnych linii kolejowych, np. Turyn–Aosta, Nicea–Ventimiglia–Cuneo–Turyn, Monachium–Lindau–Bregencja–Zurych, Ulm–Friedrichshafen–Lindau, Triest–Lublana, Brescia–Edolo, dolina Durance, Mediolan–Tirano oraz doliny w Dolomitach w prowincji Trentino.
- ▶ Wykorzystywanie istniejących projektów na rzecz współpracy w celu redukcji wpływu tranzytu transalpejskiego oraz ich reorganizacja na szczeblu makroregionalnym.

Zamiana słów w czyny

25 stycznia komisarz do spraw polityki regionalnej Corina Crețu i komisarz do spraw transportu Violeta Bulc wzięły udział w konferencji inaugurującej strategię EUSALP w Brdo na Słowenii. Wydarzenie, współorganizowane przez Komisję Europejską i słoweńskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych, zapoczątkowało fazę wdrażania strategii oraz dało uczestnikom możliwość wyrażenia opinii i pomysłów dotyczących najlepszych metod pracy i najefektywniejszych sposobów zarządzania w ramach strategii.

„Region Alp to jeden z najbardziej dynamicznych, innowacyjnych i konkurencyjnych regionów Europy. Do rozwiązania pozostają jednak problemy z nierównościami natury społeczno-gospodarczej. Dlatego stworzyliśmy strategię UE na rzecz regionu alpejskiego: aby w pełni wykorzystać potencjał odnośnych 48 regionów — zarówno krajów UE, jak i państw spoza niej

— i zapewnić, aby żadna miejscowość, region czy mieszkaniec nie zeszli ze ścieżki ku dobrobytowi. Nadszedł czas, aby zamienić słowa w czyny”, powiedziała komisarz Crețu.

„Cztery na dziewięć europejskich korytarzy transportowych przechodzi przez Alpy, co nadaje regionowi charakter węzła transportowego o szczególnie wrażliwym środowisku. Europa jest uzależniona od łączności regionu Alp, co musi iść w parze z działaniami na rzecz budowy zrównoważonego charakteru tego obszaru na najwyższym poziomie. Strategia UE na rzecz regionu alpejskiego zapewnia wizję i wytyczne, które umożliwiają nam zmierzenie się z tym wyzwaniem”, dodała komisarz Bulc.

WIĘCEJ INFORMACJI
<http://europa.eu/tm36qb>

▶ GRUPA ZADANIOWA PROMUJE LEPSZE WYKORZYSTANIE FUNDUSZY UE

Zespół powołany w celu wsparcia szeregu krajów UE w skuteczniejszym wykorzystaniu funduszy unijnych zakończył swe intensywne prace, na które złożyło się ponad 100 seminariów i spotkań technicznych. We współpracy z ośmioma krajami grupa zadaniowa do spraw lepszej realizacji (TFBI) rozwiązała problem wąskich gardeł i zaległości w przyznawaniu i wydawaniu funduszy strukturalnych UE.

Grupa TFBI rozpoczęła pracę w listopadzie 2014 r. od oceny, czy Bułgaria, Chorwacja, Czechy, Włochy, Rumunia, Słowacja, Słowenia i Węgry nie spóźniają się w dostarczaniu finansowania z programów na rzecz projektów. Oprócz identyfikacji wąskich gardeł grupa TFBI współpracowała z władzami krajowymi nad sporządzeniem planów wspomagających faktyczne działania.

Cały proces korzystał z silnego wsparcia politycznego ze strony Komisji i krajów UE. Celem przedsięwzięcia było zapewnienie wszystkim zaangażowanym krajom dopasowanych i skoordynowanych metod poprawy realizacji w taki sposób, aby udało się zamknąć okres programowania 2007–2013.

Napędzanie zmiany

Grupa zadaniowa TFBI rozpoczęła pracę od systematycznego sprawdzania wspieranych przez UE programów, priorytetów, a także poszczególnych projektów. Następnie zidentyfikowano działania, które mogłyby przyspieszyć realizację i które można by wprowadzić do planów działań krajów UE. Wszystkie te działania zostały uzgodnione wiosną 2015 r. Plany działań sporządzono w taki sposób, aby zawierały mierzalne kamienie milowe i cele, a postępy były monitorowane co dwa miesiące lub co kwartał.

Prace grupy doprowadziły do zmian i dostosowań w szeregu programów i harmonogramów projektów. Niektóre projekty zostały rozłożone na dwa okresy programowania, co oznacza, że mogą być w pełni wdrożone w okresie 2014–2020. Dodatkowo zidentyfikowano i zgłoszono nowe duże projekty. Zwiększono

przyznawane środki na instrumenty finansowe, dzięki czemu zainteresowane kraje UE mogą teraz korzystać z większej elastyczności przy zgłaszaniu dodatkowych wydatków.

W ramach procesu zorganizowano także szereg zajęć zwiększających potencjał, w tym seminaria, warsztaty i spotkania techniczne z władzami krajowymi, na których wymieniano się dobrymi praktykami [patrz ramka poniżej]. Chociaż Grupa TFBI zakończyła prace pod koniec 2015 r., Komisja będzie dalej zapewniać pomoc doradczą i organizować podobne wydarzenia dla krajów UE, jak to czyni teraz w ramach programów na okres finansowania na lata 2014–2020.

Krzywa uczenia się

O ile wiele kwestii, nad którymi pracowała grupa TFBI, było specyficznych dla konkretnych krajów UE, pojawiły się także wspólne przyczyny opóźnień, takie jak:

- ▶ powolne rozpoczynanie niektórych programów;
- ▶ niewystarczające przygotowanie na potrzeby projektów o złożonej infrastrukturze;
- ▶ długie cykle projektowe;
- ▶ zbyt długie krajowe procedury administracyjne;
- ▶ brak zdolności administracyjnych na poziomie krajowym i beneficjenta;
- ▶ błędy w procedurach zamówień publicznych.

Pojawiła się także sugestia, że realizacja programu stanowiła zbyt stromą krzywą uczenia się dla wszystkich krajów UE, zwłaszcza tych, które rozpoczynały swój pierwszy okres programowania. Na okres 2014–2020 zaleca się, aby wszystkie władze krajowe jak najszybciej podjęły własne środki realizacji programu.

Grupa TFBI uważa, że w celu zapewnienia powodzenia przedsięwzięcia władze krajowe muszą znaleźć skuteczne sposoby wsparcia beneficjentów projektu w chwili rozpoczęcia wydawania funduszy. Jednym z rozwiązań są regularne działania na rzecz budowania potencjału, zarówno dla organów przydzielających fundusze, jak i dla organizacji je wydających.

▶ Spotkanie grupy zadaniowej w Chorwacji w grudniu 2015 r.

Osiągnięcia grupy TFBI w liczbach

- ▶ Dzięki interwencjom grupy TFBI Słowacja, Rumunia i Chorwacja nie są już zagrożone utratą funduszy z UE w wysokości 1,3 mld EUR.
- ▶ Zmodyfikowano ponad 40 programów finansowanych z budżetu UE w ośmiu krajach UE otrzymujących pomoc, a także 120 dużych projektów.
- ▶ Grupa TFBI przeprowadziła ponad sto spotkań technicznych w ramach swojego 12-miesięcznego harmonogramu.

Dodatkowo grupa TFBI chciałaby zwiększenia częstotliwości działań Komisji na rzecz budowania potencjału. Miałyby one obejmować proces TAIEX-REGIO PEER 2 PEER (patrz strona xx), który ma na celu wymianę doświadczeń pomiędzy organami zarządzającymi funduszami w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Funduszem Spójności. Można także stosować paktów na rzecz uczciwości (patrz strona xx), zapewniające metody osiągania wolnych od korupcji, przejrzystych procesów zamówień publicznych.

Dobra praktyka

WIĘCEJ SPRAWOZDAŃ I POPRAWA INFORMACJI ZWROTNEJ: większość krajów wspieranych przez grupę TFBI poprawiła swoje procedury informacji zwrotnej i złożyła więcej sprawozdań z planów działań. Rumunia, Słowacja i Węgry zorganizowały serię spotkań technicznych w celu szczegółowego zbadania stanu przebiegu różnych programów, często badając każdy projekt lub priorytet oddzielnie.

POPRAWA HARMONOGRAMÓW PROJEKTÓW I WYPŁAT: korzystając ze wskazówek Komisji na temat zamknięcia programu, Czechy, Węgry i Słowacja przeprowadziły rygorystyczne i systematyczne przeglądy harmonogramów projektów. Kraje te zwróciły się także do Komisji z prośbą o większe wsparcie w szeregu różnych kwestii technicznych i administracyjnych. Węgry i Słowacja przeprowadziły przegląd swoich metod zgłaszania wydatków w projektach dochodowych i rozważają przyjęcie alternatywnych praktyk księgowych w celu poprawy sposobów przydzielania funduszy.

▶ **WIĘCEJ INFORMACJI**
<http://europa.eu/!VQ76YC>

► W POSZUKIWANIU WIEDZY SPECJALISTYCZNEJ

TAIEX-REGIO PEER 2 PEER: ELASTYCZNE I SKUTECZNE NARZĘDZIE WYMIANY WIEDZY POMIĘDZY REGIONAMI EUROPY

W marcu 2015 r. Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej udostępniła nowe narzędzie pozwalające administratorom zarządzającym europejskim funduszem rozwoju regionalnego i funduszem spójności na wymianę wiedzy i dobrych praktyk pomiędzy regionami UE w celu dalszej poprawy sposobu wydawania środków z budżetu UE.

APo roku funkcjonowania narzędzie TAIEX-REGIO PEER 2 PEER sprawdziło się w praktyce jako skuteczny i prosty w użyciu system łączący ekspertów i beneficjentów na kilkunastu warsztatach, wizytach badawczych i wymianach eksperckich.

Narzędzie to oparte jest na dotychczasowym instrumencie pomocy technicznej i wymiany informacji (TAIEX), który od 20 lat jest testowane i nieustannie ulepszone. Instrument TAIEX powstał jako wsparcie dla ówczesnych 13 krajów UE w trakcie negocjacji akcesyjnych.

PEER 2 PEER umożliwia administracjom oferowanie i dostęp do pomocy w odpowiedzi na zapotrzebowanie organów publicznych zarządzających EFRR i funduszem spójności. 90% z tych organów wyraziło zainteresowanie poznaniem narzędzia peer-to-peer, a 50% przyznało, że ma konkretne potrzeby budowania potencjału.

Narzędzie to jest częścią wysiłków Komisji Europejskiej zmierzających do pełnego wykorzystania potencjału polityk regionalnych w tworzeniu miejsc pracy i zapewnianiu zrównoważonego wzrostu gospodarczego, zgodnie z celami strategii „Europa 2020” i planem inwestycyjnym UE w wysokości 315 mld EUR.

W całej Unii 24 000 urzędników administracji krajowej i lokalnej zaangażowanych jest w zarządzanie EFRR i funduszem spójności. Narzędzie PEER 2 PEER ma na celu wykorzystanie ich wiedzy i zapewnienie lepszych wyników poprzez wymianę know-how i dobrych praktyk.

Praktyczne zastosowanie

W minionym roku narzędzie to było już stosowane w fazie pilotażowej do zorganizowania blisko 30 wydarzeń z korzyścią dla wnioskodawców z 14 krajów UE. Wydarzenia te różniły się pod kątem rozmiarów i zakresu, od małych trzyosobowych wizyt badawczych i misji wymiany ekspertów po piętnastoosobowe spotkania z uczestnikami z wielu krajów i warsztaty na 60 osób. Wydarzenia poświęcone były również różnej tematyce, od zarządzania inwestycjami i zamówień publicznych po transport i ochronę środowiska.

Jak dotąd najaktywniejszymi beneficjentami były Czechy, Bułgaria, Chorwacja i Litwa, a większość wniosków o pomoc została zatwierdzona.

- ▶ Fabienne Ruault z Komisji Europejskiej prezentuje narzędzie internetowe
- ▶ Warsztaty z udziałem przedstawicieli wielu krajów TAIEX-REGIO z zarządzania inwestycjami w ochronę środowiska, grudzień 2015 r., Litwa

„Inicjatywa PEER 2 PEER to ważny krok: jest to elastyczny, łatwy w użyciu instrument, który odpowiada na konkretne potrzeby naszych regionów”

▶ CORINA CREȚU — KOMISARZ DS. POLITYKI REGIONALNEJ UE

Na przykład w grudniu 16 ekspertów z ośmiu krajów UE pojechało do Wilna, by wziąć udział w międzynarodowych warsztatach z zarządzania praktykami w zakresie inwestycji w ochronę środowiska. Dzięki temu wydarzeniu Agencja Zarządzania Projektami Środowiskowymi przy litewskim Ministerstwie Środowiska zdobyła kluczową specjalistyczną wiedzę na temat tego, w jaki sposób najlepiej inwestować zasoby z EFRR i funduszu spójności.

Jeśli chodzi o działania na mniejszą skalę, trzech ekspertów Unii Północnych Prowincji Holandii udało się we wrześniu do Rumunii na trzydniową wizytę, by pomóc Północnowschodniej Agencji Rozwoju Regionalnego w tworzeniu know-how na temat inteligentnej specjalizacji. Skupiono się na połączeniu polityk przemysłowych, edukacyjnych i innowacji w celu określenia priorytetów inwestycji opartych na wiedzy.

W tym samym czasie w czerwcu 2015 r. instrument PEER 2 PEER pomógł w zorganizowaniu w Bułgarii warsztatów na temat skutecznych modeli zarządzania i kontroli instrumentów finansowych, w którym wzięło udział 60 ekspertów z Niemiec, Polski, Słowenii i Zjednoczonego Królestwa.

Pozytywne wyniki

Do tej pory największe obszary zainteresowań w wymianie obejmują instrumenty finansowe, zarządzanie i kontrolę finansową, zamówienia publiczne, pomoc państwa, monitoring i sprawozdawczość, a także zrównoważony rozwój miejski.

Komisarz do spraw polityki regionalnej Corina Crețu mówi, że informacje zwrotne z wymian ze strony wnioskodawców są jak dotąd niezwykle pozytywne, a urzędnicy biorący udział w wydarzeniach w roli ekspertów także uważają cały projekt za udany.

System wymiany wiedzy zapewnia wygodę i pomaga w szybkim i efektywnym organizowaniu krótkoterminowych wymian eksperckich przy jednoczesnym ograniczeniu obciążenia administracyjnego do minimum. Ponadto system ten zapewnia elastyczność, która została dowiedziona w szeregu różnych wydarzeń organizowanych za pomocą systemu. Platforma oferuje także zapewnienie jakości poprzez kilka wbudowanych mechanizmów kontroli jakości oraz oceny ekspertów i wymian.

Kluczową rolą narzędzia jest wspieranie siły i skuteczności administracji lokalnych i krajowych, które zajmują się zarządzaniem funduszami polityk regionalnych we wszystkich obszarach w Europie, tak by projekty przekładały się na faktyczne korzyści dla mieszkańców europejskich regionów.

Komisarz Crețu powiedziała: „Inicjatywa PEER 2 PEER to ważny krok: jest to elastyczny, łatwy w użyciu instrument, który odpowiada na konkretne potrzeby naszych regionów”.

Komisja jeszcze w tym roku przeprowadzi ocenę instrumentu TAIEX-REGIO PEER 2 PEER. Na podstawie tej oceny podjęta zostanie decyzja względem kolejnych kroków przyszłej implementacji i rozwoju narzędzia.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI

PEER 2 PEER i procedura składania wniosków:
odwiedź stronę internetową pod adresem:

http://ec.europa.eu/regional_policy/p2p lub napisz
na adres REGIO-PEER2PEER@ec.europa.eu

► PAKTY NA RZECZ UCZCIWOŚCI WZMACNIAJĄ WALKĘ Z NADUŻYCIAMI I KORUPCJĄ

ZABEZPIECZENIE PROJEKTÓW UNIJNYCH

Korupcja stanowi poważne zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa, osłabia demokrację i utrudnia rozwój gospodarczy oraz niszczy sprawiedliwość społeczną i poszanowanie prawa. Komisja Europejska i Transparency International pracują wspólnie nad zabezpieczeniem funduszy UE przed nadużyciami i korupcją oraz nad poprawą jakości procedury zamówień publicznych.

Szacuje się, że co roku z powodu korupcji w krajach europejskich marnuje się około 120 mld EUR — co stanowi prawie cały budżet Unii Europejskiej (UE) na 2014 r.⁽¹⁾ Korupcja w dziedzinie zamówień publicznych szkodzi interesowi publicznemu, podważa zaufanie publiczne i ma negatywny wpływ na życie ludzi. Jednakże skuteczne zwalczanie korupcji i nadużyć wymaga złożonego podejścia.

Spółeczeństwo obywatelskie skutecznie zwalczające korupcję może odegrać istotną rolę w promowaniu przejrzystości,

► Commissioner for Regional Policy Corina Crețu and Transparency International Deputy Managing Director Miklos Marschall launch the initiative in March 2015

odpowiedzialności i zapobiegania. Komisja Europejska i Transparency International połączyły siły i zintensyfikowały swą owocną współpracę w celu zidentyfikowania nowych, innowacyjnych sposobów zwalczania korupcji i poprawy skuteczności projektów współfinansowanych z funduszy UE.

W marcu 2015 r. komisarz ds. polityki regionalnej Corina Crețu i Zastępca Dyrektora Zarządzającego Transparency International Miklos Marschall rozpoczęli inicjatywę „Paktów na rzecz uczciwości — Mechanizm kontroli obywatelskiej na rzecz zabezpieczania funduszy UE przed nadużyciami i korupcją”. Druga faza tego projektu, która rozpoczęła się 1 stycznia 2016 r. i potrwa cztery lata, ma na celu pilotażowe wprowadzenie tzw. paktów na rzecz uczciwości (IP) do kilku projektów współfinansowanych z funduszy UE w kilku krajach UE.

(1) Sprawozdanie o zwalczaniu korupcji w UE, 3.2.2014 COM(2014) 38 final

Przejrzystość

Pakt IP to umowa pomiędzy instytucją zamawiającą, oferentami zamówienia publicznego i niezależnym podmiotem monitorującym, który nadzoruje realizację paktu i zapewnia, by wszystkie strony dotrzymywały swych zobowiązań. Pakt ustanawia prawa i obowiązki w taki sposób, by żadna ze stron nie wypłacała, oferowała, żądała ani przyjmowała łapówek; by oferenci nie zrywali się między sobą w celu zdobycia zamówienia lub przekupywania przedstawicieli władz podczas wykonywania zamówienia.

By zapewnić przejrzystość, pakty obejmują zobowiązanie wszystkich stron do udostępniania informacji, przedstawiania okresowych publicznych sprawozdań z wyników monitorowania, a także do promowania stosowania otwartych danych oraz do ujawniania informacji związanych z procesem udzielania zamówienia.

Niezależny podmiot monitorujący, który nadzoruje realizację, zapewnia, by wszystkie strony dotrzymywały swych zobowiązań zgodnie z paktem. Mechanizm ten wyjaśnia także zasady obowiązujące oferentów i ustanawia równe szanse poprzez umożliwienie firmom powstrzymanie się od łapówki poprzez zagwarantowanie, że ich konkurenci postąpią tak samo, i że organy rządowe udzielające zamówień zobowiążą się do zapobiegania korupcji i do postępowania zgodnie z następującymi przejrzystymi procedurami. Pakty są prawnie wiążącymi umowami, które w razie naruszenia mogą spowodować nałożenie kar.

Oprócz przejrzystości prawnej pakty podejmują także kwestie wydajności. Praktyka pokazuje, że stosowanie paktu może zmniejszyć koszty projektu aż o 30%. Pakty stymulują także zmiany instytucjonalne i promują zasady dobrego sprawowania władzy.

Po wystosowaniu zaproszenia do wyrażenia zainteresowania opublikowanego 22 maja 2015 r.⁽²⁾ do fazy pilotażowej wybrano 17 projektów współfinansowanych z unijnych funduszy strukturalnych i z Funduszy Spójności. Zostały one złożone przez instytucje zarządzające i beneficjentów, podczas gdy wybrane organizacje społeczeństwa obywatelskiego pełniły funkcje podmiotów monitorujących w ramach paktu.

Duże zainteresowanie z obu stron spowodowało wybranie doskonałego zbioru projektów z 11 różnych sektorów (transport, rozwój instytucjonalny, kultura, monitoring, środowisko, energia, edukacja, badania i rozwój, zintegrowane inwestycje terytorialne, zdolność administracyjna i opieka zdrowotna) i z 11 krajów UE (Bułgaria, Czechy, Grecja, Litwa, Łotwa, Słowenia, Portugalia, Polska, Rumunia, Węgry i Włochy). Wnioski płynące

z tych działań pilotażowych będą upowszechniane i będą mogły być stosowane w wielu innych projektach współfinansowanych przez UE w przyszłości.

Działania w ramach projektów finansowanych przez Komisję będą obejmować:

- ▶ szkolenia i budowanie potencjału wybranych organizacji społeczeństwa obywatelskiego w celu realizacji projektu na poziomie krajowym;
- ▶ opracowywanie i podpisywanie paktów;
- ▶ szkolenia i poszerzanie wiedzy określonych stron zainteresowanych, takich jak instytucje zlecające, instytucje zarządzające, podmioty gospodarcze, w zakresie środków na rzecz przejrzystości i zwalczania korupcji w kontekście podejścia zgodnego z paktami IP;
- ▶ niezależne monitorowanie paktów wykonywanych lub koordynowanych przez organizacje społeczeństwa obywatelskiego;
- ▶ zapewnianie przejrzystości i dostępu do informacji związanych z procesem paktu i wynikami dla obywateli w uczestniczących krajach UE;
- ▶ okresowe dzielenie się informacjami na temat wpływu, wniosków i najlepszych praktyk pomiędzy partnerami projektu i opinią publiczną.

Sekretariat Transparency International będzie sprawował pieczę nad ogólną koordynacją projektu. Sekretariat będzie koordynować 16 organizacji społeczeństwa obywatelskiego (CSO), które będą monitorować pakty i przeprowadzać kontrole zapewniania jakości dotyczące realizacji projektów na wszystkich poziomach, promocję i upowszechnianie wyników projektu, niezbędne szkolenia i budowanie potencjału, dzielenie się informacjami na temat wpływu, wniosków i najlepszych praktyk.

Pakty IP mają na celu promowanie efektywności kosztowej oraz zasad dobrego zarządzania. Będą one zachęcać także do zmian instytucjonalnych, takich jak zwiększenie stosowania elektronicznych systemów zamówień publicznych, uproszczonych procedur administracyjnych i ulepszeń w środowisku regulacyjnym.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI
<http://europa.eu/!Qq83pP>

(2) Zaproszenia zostały opublikowane na stronie internetowej Inforegio pod adresem http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/improving-investment/integrity-pacts/

► WASZYM ZDANIEM

OPINIE NA TEMAT POLITYKI SPÓJNOŚCI NA LATA 2014-2020

Panorama czeka na komentarze od czytelników!

Waszym zdaniem to dział *Panoramy*, w którym interesariusze na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim przedstawiają swoje plany na okres 2014–2020.

Panorama zaprasza do dzielenia się swoimi opiniami w tej kwestii, i to we własnym języku. Mogą one zostać opublikowane w kolejnych wydaniach magazynu. Aby uzyskać stosowne informacje, w tym także na temat terminu przesyłania opinii, należy skontaktować się z nami.

► regio-panorama@ec.europa.eu

► GRECJA

► OD ROZWOJU INFRASTRUKTURY PO INFRASTRUKTURĘ ROZWOJOWĄ

Historyczny region Attyki mierzy się z wieloma wyzwaniami, nic więc dziwnego, że podobnie rzecz ma się w przypadku realizacji regionalnego programu operacyjnego, który obejmuje ten obszar.

Obejmujący Ateny regionalny program operacyjny dla Attyki na lata 2014–2020 został zatwierdzony w grudniu 2014 r., zaledwie kilka miesięcy po zmianie władz lokalnych. W nowym programie ujęto wiele problemów, chociaż potrzeby regionu Attyki są znacznie większe. Zmiany w polityce dotyczącej interwencji, istnienie ogromnej liczby uwarunkowań *ex ante* i samoograniczeń, potrzeba osiągnięcia szczegółowych celów zarówno na poziomie finansowym, jak i ogólnym to elementy nowego okresu programowania tworzące układankę, z którą zmierzyć musi się instytucja zarządzająca RPO dla Attyki.

RPO dla Attyki dysponuje budżetem 1,1 mld EUR na wydatki publiczne zasilonym z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Środki zostały przydzielone na realizację 13 osi priorytetowych i 10 celów tematycznych. Przyznanie środków z Funduszu Spójności i programu rozwoju obszarów wiejskich

w ramach nowej umowy partnerstwa w kontekście ram rozwoju zwiększyło zdolności finansowe regionu, nakładając jednocześnie istotne zobowiązania i przyczyniając się do wzrostu oczekiwań.

Do podstawowych priorytetów dla programu i zarządzającej nim instytucji zaliczyć można budowanie partnerstwa na szczeblu regionalnym, krajowym i europejskim, wzmocnienie zdolności beneficjentów końcowych, wykorzystywanie dostępnych narzędzi Komisji Europejskiej, np. zintegrowanych inwestycji terytorialnych, instrumentów finansowych; paktów integralności, wsparcia w ramach inicjatywy JASPERS itp. Ich realizacja jest konieczna dla skutecznego wykorzystania zarówno zasobów wspólnotowych, jak i krajowych.

Do celów, które z powodzeniem mogą zostać zrealizowane do końca okresu programowego 2014–2020 zalicza się rozwiązanie stałych problemów Attyki związanych z ochroną środowiska (oczyszczanie ścieków we Wschodniej Attyce, przyjazne środowisku gospodarowanie odpadami stałymi), walkę z ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz wykorzystywanie potencjału niektórych obszarów zurbanizowanych aglomeracji Wielkich Aten oraz ich promocję przy pomocy zintegrowanych i wielotematycznych działań, jak również dopasowywanie potencjału naukowego i badawczego do potrzeb biznesowych w celu wprowadzania innowacji.

Postępy osiągnięte w ramach RPO dla Attyki zostaną ocenione nie tylko pod względem wykorzystania środków, ale w głównej mierze w kontekście skuteczności, wyników i najkorzystniejszego wykorzystania zasobów wspólnotowych. Pracownicy instytucji zarządzającej oraz przedstawiciele regionu Attyki systematycznie pracują nad osiągnięciem wspomnianych wyników.

DIMITRIS DROSIS – Dyrektor specjalnej instytucji zarządzającej, regionalny program operacyjny dla Attyki

▶ FRANCJA

▶ POCZĄTEK BEZEMISYJNEJ GOSPODARKI TRANSPORTU WODOROWEGO

„Otwarcie stacji w Grenoble i w Lyonie pokazuje, że bezemisyjny transport wodorowy stał się rzeczywistością tutaj, w regionie Rodan-Alpy! Ale my pójdziemy jeszcze dalej: w drugiej fazie projektu HyWay wodór będzie wytwarzany lokalnie z prądu z odnawialnych źródeł, tym samym dążąc będziemy do zupełnie bezwęglowego systemu transportowego”.

W ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego/ regionalnego programu operacyjnego Europejskiego Funduszu Socjalnego region Owernia-Rodan-Alpy promuje wytwarzanie energii odnawialnej i przeznaczają blisko 100 mln EUR z przyznanych 509 mln EUR na transformację energetyczną w okresie 2014–2020.

Ten ogólnokrajowy innowacyjny projekt ma na celu wprowadzenie francuskiego sektora energii wodorowej do przemysłu i zwiększenie konkurencyjności tej technologii. Szacuje się, że do czasu zakończenia trzyletniego projektu powstanie 100 miejsc pracy.

Region Owernia-Rodan-Alpy skupia 80% podmiotów z francuskiego sektora energii wodorowej. W ramach programu Hydrogen Wide Acceptance Year (HyWay) rozpoczętego w październiku 2014 r. w obrębie stacji ładowania w Grenoble i w Lyonie rozmieszczane są hybrydowe pojazdy użytkowe napędzane wodorem i energią elektryczną.

W programie HyWay wykorzystywany jest wyjątkowy i innowacyjny model rozmieszczania flot pojazdów użytkowych wyposażonych w instalacje wodorowe stosowane do zwiększenia zasięgu pojazdów w obrębie dwóch stacji ładowania. Pierwsi użytkownicy są pionierami zrównoważonego transportu wodorowego. Energia wodorowa przyczynia się do ochrony środowiska, zwłaszcza poprzez podejmowanie wyzwania transportu bezwęglowego, ograniczając emisję gazów cieplarnianych i zanieczyszczenia w obszarach miejskich.

Klaster konkurencyjności Tenerrdis współpracuje z aż ośmioma partnerami z sektora przemysłu i z francuskim komitetem do spraw energii atomowej (CEA) w celu skutecznego wykonania tego pilotażowego projektu demonstracyjnego.

W czerwcu 2015 r. projekt HyWay wykonał duży krok naprzód dostarczając 21 pojazdów i trzy stacje wodorowe w Grenoble. Elektryczne pojazdy użytkowe wyposażone są w wodorowe instalacje wydłużające żywotność baterii, oparte na technologii CEA, dzięki czemu mogą pokonywać dystans 300 km dziennie w warunkach jazdy miejskiej.

W lutym 2016 r. otwarto nowe stacje wodorowe w Lyonie. Pozwalają one na uzupełnienie wodoru w pojeździe w mniej niż 7 minut, przy ciśnieniu 350 barów. Mogą one obsługiwać około 15 pojazdów dziennie, czyli cztery razy więcej niż początkowe stacje demonstracyjne.

Ta flota składająca się z 50 pojazdów będzie obecnie największa w Europie. W okresie pierwszych miesięcy eksploatacji niektóre pojazdy pokonały dystans 60 000 km i tankowały na stacjach ponad 280 razy.

W drugiej fazie projektu zaplanowano rozwinąć lokalną produkcję wodoru z odnawialnych źródeł energii elektrycznej wytwarzanej w tym obszarze i tym samym pokazać potencjał zamkniętego łańcucha wodorowego, od zasobów odnawialnych po transport bezemisyjny.

CHANTAL MOREAU – Dyrektorka programów europejskich, region Owernia-Rodan-Alpy

WIELKA BRYTANIA

► FINANSOWANIE W RAMACH PROGRAMU PEACE ZBLIŻA PODZIELONE SPOŁECZNOŚCI

Obszar historycznego konfliktu na tle religijnym w sercu północnego Belfastu został całkowicie odmieniony dzięki funduszom z unijnego programu PEACE.

Utworzenie Centrum Aktywizacji i Integracji Społecznej Girdwood mieszczącego się na podupadłych terenach, na których w przeszłości odbywały się brutalne starcia pomiędzy sąsiadującymi społecznościami protestanckimi i katolickimi, ułatwi budowanie pozytywnych kontaktów między obiema wspólnotami za sprawą sportu i innych form aktywności społecznej.

Zmiana ta nie byłaby możliwa bez wsparcia z unijnego programu PEACE III, który przyczynił się do umacniania pokoju i stabilności w całej Irlandii Północnej i w regionie granicznym Irlandii w trakcie ostatnich dwóch dekad. Ten wyjątkowy w skali wszystkich 28 państw członkowskich program realizowany jest od 1995 r. Za jego sprawą region otrzymał wsparcie w wysokości około 2 mld EUR.

Niedawno zatwierdzono zarządzany przez organ ds. specjalnych programów UE (SEUPB) program PEACE IV na lata 2014–2020, a na jego realizację przyznano 270 mln EUR (229 mln EUR z EFRR).

Ze względu na wiele pomyślnie zakończonych inicjatyw w dziedzinie współdzielonych przestrzeni, takich jak Centrum Girdwood, przeprowadzonych na obszarach objętych programem PEACE III zdecydowano, że finansowanie takich działań będzie kontynuowane w programie PEACE IV. Wsparciem w ramach programu objętych zostanie wiele kolejnych projektów na rzecz tworzenia przestrzeni współdzielonej oraz lokalnych inicjatyw mających na celu sprzyjać integracji w przestrzeniach publicznych miast, miasteczek i wsi.

W celu zapewnienia długofalowego wpływu na region, program PEACE IV będzie skierowany do dzieci i młodzieży w środowisku szkolnym i poza nim. Zarówno Irlandia, jak i Irlandia Północna posiadają dużą populację młodzieży: ponad jedna trzecia mieszkańców Irlandii Północnej to osoby poniżej 25 roku życia, które w związku z tym nie miały bezpośredniej styczności z dawnymi konfliktami siłowymi. Pomimo to główne przyczyny segregacji i wykluczenia pozostają dla przeważającej części tej grupy wiekowej aktualne.

W związku z tym znaczna część budżetu PEACE IV zostanie przeznaczona na wsparcie młodzieży marginalizowanej i znajdującej się w trudnym położeniu po obu stronach granicy, ponieważ istnieje ryzyko, że osoby te mogą w przyszłości przejawiać zachowania antyspołeczne, stosować przemoc lub angażować się w działalność dysydencką. Program ma na celu dać młodym osobom poczucie przynależności oraz zachęcić je do aktywnego udziału w budowaniu stosunków międzyspołecznych oraz do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

W Irlandii Północnej 92,6% dzieci uczęszcza do szkół, które w znacznym stopniu powiązane są z jedną ze społeczności. W Irlandii ponad 90% szkół znajduje się w posiadaniu Kościoła Katolickiego i jest przez niego prowadzonych. Ogranicza to drastycznie szanse na kontakty z osobami z różnych środowisk i na pogłębianie wiedzy o przedstawicielach innych społeczności. W ramach PEACE IV finansowane będą inicjatywy bazujące na wspólnej nauce, co ma na celu pobudzenie bezpośrednich i stałych kontaktów opartych na programie nauczania pomiędzy uczniami i nauczycielami ze wszystkich środowisk.

Ponieważ wiele inicjatyw w dziedzinie współdzielonych przestrzeni przeprowadzonych na obszarach objętych programem zakończyło się pomyślnie, planowane jest przeznaczenie znacznych środków na podobne inicjatywy. Wsparciem w ramach programu PEACE IV objętych zostanie wiele kolejnych projektów na rzecz tworzenia przestrzeni współdzielonej oraz lokalnych inicjatyw mających na celu sprzyjać integracji w przestrzeniach publicznych miast, miasteczek i wsi.

Ze względu na długą historię podziałów w Irlandii Północnej i regionie granicznym Irlandii, przed niektórymi grupami społeczeństwa nadal stoi wyzwanie związane z akceptacją różnorodności i odmienności. Dlatego program w dużej mierze zostanie poświęcony promocji pozytywnych relacji na poziomie całego regionu, budowanych dzięki zarządzanym przez samorządy partnerstwom.

Spójne dla całego regionu działanie mające na celu wsparcie osób, które doznały traumatycznych przeżyć w wyniku konfliktu, będzie koordynowane przez Victims and Survivors Service (poradnia dla ofiar i osób ocalałych) w Irlandii Północnej.

Więcej informacji: www.seupb.eu

JOHN McCANDLESS – Kierownik ds. komunikacji, organ ds. specjalnych programów UE

▶ NIEMCY

▶ OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA W TURYNII

Po katastrofalnej powodzi, która miała miejsce w Turynii w 2013 r., prace nad realizacją planu federalnego na rzecz ochrony przeciwpowodziowej nabrały nowego impetu.

Wolny Kraj Turynia jest położony na wyżynie środkowej w Republice Federalnej Niemiec. Jest to teren zalewowy, w którym znajduje się 1867 km dróg wodnych stwarzających ryzyko powodziowe, z czego 1273 km podlega jurysdykcji władz regionu, a 594 km należy do gmin.

Mapy ryzyka powodziowego, mapy zagrożenia powodziowego i plany zarządzania zagrożeniem powodziowym zostały stworzone dla wszystkich zagrożonych jednolitych części wód. Stosowane podejście i szczegółowe plany można znaleźć w Federalnym planie ochrony przeciwpowodziowej na początkowy cykl dyrektywy w sprawie zarządzania ryzykiem powodziowym (2016–2021).

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) to idealny instrument finansowania inicjatyw mających na celu realizację planów ochrony przeciwpowodziowej. Skuteczna ochrona przed powodzią o charakterze prewencyjnym obejmuje zapobieganie powodziom, gospodarowanie gruntami i wzajemnie uzupełniające się środki ochrony przeciwpowodziowej.

Niezbędnym elementem ochrony przeciwpowodziowej jest przekazywanie dokładnych informacji w taki sposób, by osoby zagrożone lub zainteresowane mogły podjąć odpowiednie środki (pod kątem zachowania, przepisów strukturalnych i ubezpieczenia), oraz dostarczanie kluczowych informacji służbom ratunkowym.

Środki ostrożnościowe gospodarowania gruntami obejmują wyznaczenie stref zalewowych wyłączających możliwość zabudowy, natomiast zdecentralizowane środki ochrony, takie jak przystosowane gospodarowanie gruntami i wały powodziowe, mogą minimalizować negatywne skutki zbierania się wód opadowych.

Pod względem technicznym w ochronie przeciwpowodziowej wykorzystuje się środki strukturalne w celu zapewnienia, by dane części wód mogły przyjąć określoną ilość wody powodziowej bez powodzenia znacznych strat.

W Turynii przygotowano ochronę przeciwpowodziową dla wszystkich części wód grożących wylaniem, których utrzymanie należy do obowiązków władz regionu i gmin. Straty są wyrządzane nie tylko przez wodę powodziową, lecz także przez

stawianie budynków na terenach zalewowych i nieodpowiednie inwestycje mające zapobiegać zagrożeniu powodziowemu.

W związku z tym Turynia zbuduje systemy ochrony przeciwpowodziowej jak najdalej od rzek i akwenów. Rozbudowa obszarów odwadniania umożliwi wielorakie synergie (np. bardziej naturalny rozwój części wód, włączenie do miast przestrzeni do wypoczynku i doświadczania przyrody, możliwość wytyczania ścieżek pieszych i rowerowych).

Osiągnięcie tych celów będzie wiązało się z zakupem i wyburzeniem większej liczby budynków oraz z częstszym zalewaniem pól, dlatego też niezbędne będzie nowe podejście w planowaniu.

Strategia rozleglejszych obszarów odwadniania może spowodować poważne problemy dla mieszkańców i opóźnienia w przypadku wystąpienia konfliktów. By tego uniknąć, Turynia będzie się skupiać na badaniu i analizowaniu wszystkich możliwości ochrony przeciwpowodziowej i będzie w sposób przejrzysty przekazywać swoje wnioski mieszkańcom. Wszelkie informacje techniczne będą przedstawiane w przystępny sposób (patrz strona główna Corocznego wydarzenia EFRR 2015: pan Pehlke; wideo, wirtualna prezentacja projektu i wystawa). Takie przedsięwzięcia mają na celu zminimalizowanie czasu traconego podczas wdrażania projektu.

KARSTEN PEHLKE – Dyrektor ds. Planowania i **VOLKER KURZ** – Starszy Doradca, Ministerstwo Gospodarki Turynii, Naukowe Stowarzyszenie Cyfrowe

WYRAŻ
SWOJĄ OPINIĘ

regio-panorama@ec.europa.eu

► Z WYNIKÓW BADAŃ WYŁANIA SIĘ POZYTYWNY OBRAZ MIEJSKIEGO ŻYCIA W EUROPIE

WE WSZYSTKICH MIASTACH OBJĘTYCH BADANIEM (Z POMINIĘCIEM SZEŚCIU) CO NAJMNIEJ 80% OBYWATELI EUROPY WYRAŻA ZADOWOLENIE

Ogólnie Europejczycy są bardzo zadowoleni ze swoich miast, chociaż poziom zadowolenia usługami ukazuje duże różnice między obszarami miejskimi. Przedstawiamy kilka kluczowych ustaleń niedawno opublikowanych badań na temat postrzegania jakości życia w europejskich miastach w 2015 r. Dodatkowo wiele miast odnotowało wzrost pozytywnych opinii w porównaniu z poprzednimi badaniami z 2012 r.

W ramach przeprowadzonych pomiędzy majem a czerwcem 2015 r. badań ponad 40 000 mieszkańców 83 europejskich miast zadano 30 pytań. Respondenci pochodzili z 28 państw członkowskich Unii Europejskiej oraz Islandii, Norwegii, Szwajcarii i Turcji. Chociaż dane należy analizować w kontekście konkretnych miast, odpowiedzi oferują unikalny wgląd w opinie obywateli. Wyjątkowość badań polega na tym, że odnoszą się one do postrzegania przez mieszkańców usług oferowanych w ich miastach oraz ich opinii na temat bezpieczeństwa w mieście, obecności i integracji obcokrajowców oraz przeświadczenia, że większość osób można obdarzyć zaufaniem.

Ogólnie — wysoki poziom zadowolenia

Ogólny poziom zadowolenia dotyczący miast, w których mieszkają respondenci, jest wysoki. We wszystkich miastach, z pominięciem sześciu, co najmniej 80% mieszkańców jest zadowolonych. Najwyższy poziom zadowolenia zanotowano w Oslo i Zurychu (99%) oraz Aalborgu, Wilnie i Belfaście (98%). Większość mieszkańców 52 z 83 miast czuje się w nich bezpiecznie; im bardziej respondent czuje się bezpiecznie, tym większe odczuwa zadowolenie z życia w swoim mieście. Zarejestrowano kilka istotnych wzrostów zadowolenia — najwyższy z nich w Atenach (67%, wzrost o 15%) i w obszarze metropolitalnym Wielkich Aten (71%, wzrost o 15%).

Poziom zaufania do współobywateli jest wysoki w ponad trzech czwartych miast. W 35 miastach co najmniej 70%

respondentów zgadza się z opinią, że większość mieszkańców ich miasta jest godnych zaufania, zaś w 66 miastach odsetek ten wynosi co najmniej 50%.

Zadowolenie dotyczące terenów zielonych też jest ogólnie wysokie — w 64 miastach jego poziom wynosi co najmniej 70%.

Z badania wynika za to, że liczba opinii na temat infrastruktury i obiektów, takich jak transport publiczny, opieka zdrowotna, obiekty sportowe i edukacyjne, stan ulic i budynków oraz przestrzeni publicznych różni się w zależności od miasta.

W wielu miastach możliwość zatrudnienia i dostępność mieszkań w przystępnych cenach są źródłem zaniepokojenia, zauważono też istotne różnice między miastami w kwestii poziomu zadowolenia z transportu publicznego. Ponadto odsetek mieszkańców korzystających codziennie z transportu publicznego waha się od 80% w Paryżu do 5% w Nikozji. W wielu miastach obywatele negatywnie oceniają skuteczność służb administracyjnych, odnotowano też wysoce rozbieżne opinie na temat standardów czystości w różnych miastach.

28 stolic UE w przybliżeniu

Jak wynika z badania, miasta stołeczne stoją przed wyjątkowymi szansami i wyzwaniem. Jeśli chodzi o akcenty pozytywne, na 15 miast o najwyższym współczynniku korzystania z transportu publicznego, 10 to stolicy UE. Jednak szansa, że respondenci zamieszkujący stolicy będą zadowoleni z poziomu hałasu w swoim mieście jest znacznie mniejsza niż w przypadku osób żyjących w innych miastach; problemem dla wielu stolic jest też dostęp do mieszkań w przystępnych cenach. Ponadto zadowolenie ze standardu szkół i placówek oświatowych plasuje się w wielu stolicach na niskim poziomie.

ZADOWOLENIE Z POZIOMU HAŁASU W STOLICACH UE

Odsetek
zadowolonych

	Dublin	82%
	Helsinki	81%
	Luksemburg	79%
	Wiedeń	78%
	Sztokholm	77%
	Ryga	77%
	Wilno	76%
	Londyn	75%
	Lublana	74%
	Kopenhaga	71%
	Amsterdam	69%
	Tallinn	69%
	Zagrzeb	69%
	Nikozja	64%
	Berlin	58%
	Bratysława	57%
	Praga	54%
	Bruksela	54%
	Budapeszt	50%
	Paryż	47%
	Warszawa	46%
	Madryt	45%
	Rzym	45%
	Lizbona	45%
	Valletta	45%
	Sofia	36%
	Ateny	34%
	Bukareszt	31%

ZADOWOLENIE ZE STANDARDU SZKÓŁ I INNYCH PLACÓWEK OŚWIATOWYCH W STOLICACH UE

Odsetek
zadowolonych

	Dublin	83%
	Helsinki	79%
	Nikozja	79%
	Lublana	79%
	Luksemburg	78%
	Praga	75%
	Amsterdam	75%
	Paryż	71%
	Zagrzeb	71%
	Wiedeń	71%
	Sztokholm	67%
	Lizbona	66%
	Londyn	66%
	Bruksela	65%
	Valletta	65%
	Kopenhaga	64%
	Ryga	62%
	Tallinn	61%
	Warszawa	61%
	Bratysława	55%
	Berlin	53%
	Wilno	52%
	Budapeszt	51%
	Ateny	50%
	Rzym	50%
	Madryt	50%
	Bukareszt	48%
	Sofia	47%

Mam nadzieję, że przedstawione ustalenia staną się inspiracją dla wszystkich zainteresowanych stron i interesariuszy zaangażowanych w rozwój obszarów miejskich do stosowania podejścia holistycznego względem wyzwań natury społecznej, gospodarczej, kulturowej i środowiskowej.

▶ CORINA CREȚU — KOMISARZ DS. POLITYKI REGIONALNEJ UE

TRANSPORT PUBLICZNY

ZADOWOLENIE ZE STANDARDU TRANSPORTU PUBLICZNEGO, NP. AUTOBUSÓW, TRAMWAJÓW I METRA

	Miskolc	Budapeszt	Burgas	Kraków	Genewa	Lille	Owiedo	Nikozja	Koszyce	Ryga
										
2015	65%	67%	86%	82%	82%	77%	66%	41%	45%	67%
Porównanie z wynikami z 2012 r.	+25	+22	+19	+19	+19	-9	-9	-9	-12	-14

W ujęciu ogólnym badania pokazują, że mieszkańcy europejskich miast są w większości zadowoleni ze swojej sytuacji — co najmniej dziewięciu na dziesięciu respondentów twierdzi, że jest zadowolonych ze swojego życia, a większość zadowolona jest z miejsca, w którym żyje — oceny dotyczące infrastruktury i usług są w znacznym stopniu rozbieżne. Dowodem tego jest wysokie zróżnicowanie opinii dotyczących transportu publicznego, opieki zdrowotnej i stanu środowiska. Ustalenia wskazują na potrzebę zastosowania podejścia holistycznego względem wyzwań natury społecznej, gospodarczej, kulturowej i środowiskowej, z jakimi mierzą się miasta.

Rozbieżności dotyczące transportu publicznego

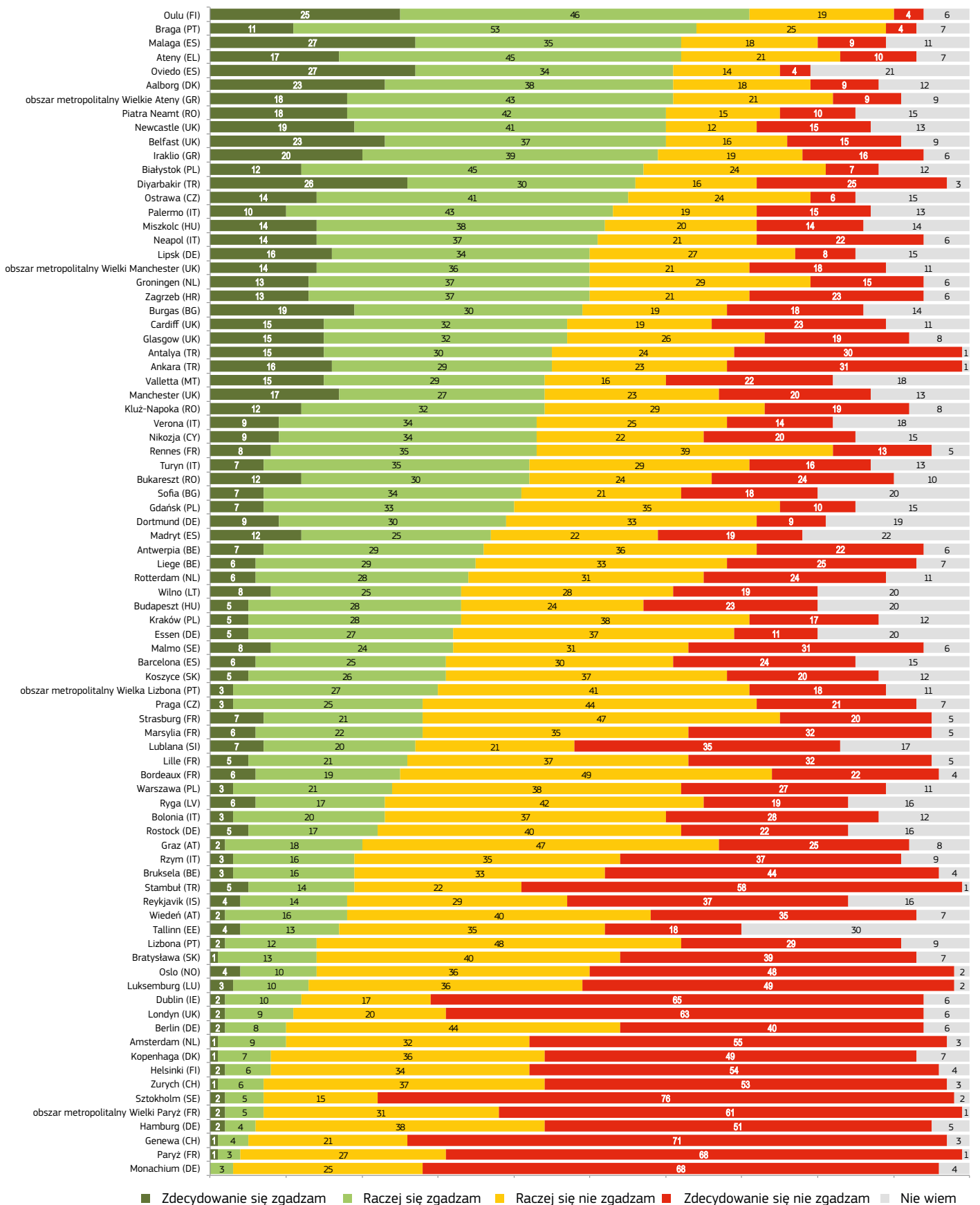
Zadowolenie z jakości transportu publicznego różni się znacznie w zależności od miasta — waha się od 97% w Zurychu do 14% w Palermo. W przypadku 40 na 83 miasta co najmniej trzy czwarte respondentów deklaruje zadowolenie z poziomu transportu publicznego w swoim mieście. W kilku miastach znaczna część respondentów nie była w stanie wyrazić opinii na temat transportu publicznego — np. w Reykjaviku (30%), Valletcie (29%) i Nikozji (24%) — co można częściowo tłumaczyć faktem, że przeważająca część populacji tych miast nie korzysta z transportu publicznego.

KLUCZOWE WYZWANIA STOJĄCE PRZED MOIM MIASTEM

Spośród dziesięciu wymienionych problemów, trzy — służba zdrowia, bezrobocie oraz edukacja i szkolenia — uważane są przez respondentów za najistotniejsze z perspektywy ich miasta. Trzy powyższe kwestie uplasowały się w odpowiedziach wyżej niż bezpieczeństwo, transport publiczny, infrastruktura drogowa, zanieczyszczenie powietrza, mieszkania, opieka społeczna i hałas.

- Służba zdrowia — w przypadku 63 z 83 miast standard służby zdrowia postrzegany jest jako jeden z głównych problemów i został uznany za najważniejszy w 27 miastach;
- Bezrobocie uważane jest za jeden z trzech głównych problemów w przypadku 52 miast i zostało uznane za najważniejszy problem w 23 miastach;
- Edukacja i szkolenia stanowią jeden z trzech najważniejszych problemów w przypadku 59 na 83 miasta i zajmują pierwsze miejsce w 18;
- Dostępność mieszkań uważana jest za najistotniejszy problem w siedmiu miastach, zaś w kolejnych 10 uznano ją za jeden z trzech głównych problemów;
- Zanieczyszczenie powietrza stanowi jeden z najistotniejszych problemów w 14 miastach;
- Infrastruktura drogowa to jeden z trzech najważniejszych problemów dla mieszkańców 18 miast;
- Bezpieczeństwo postrzegane jest jako jeden z trzech największych problemów w 16 miastach;
- Transport publiczny uznawany jest za jeden z najważniejszych problemów w dziesięciu miastach;
- Opieka społeczna uważana jest za jeden z trzech głównych problemów w czterech miastach;
- Hałas nie został uznany za jeden z trzech najistotniejszych problemów w żadnym z miast objętych badaniem.

PRZYSTĘPNOŚĆ CEN MIESZKAŃ (NAZWA MIASTA) TO MIASTO, W KTÓRYM ZNALEZIENIE MIESZKANIA O ODPOWIEDNIM STANDARDZIE W PRZYSTĘPNEJ CENIE NIE STANOWI PROBLEMU

Znalezienie mieszkania o odpowiednim standardzie w przystępnej cenie uważane jest za trudne przez większość respondentów w ponad połowie miast objętych badaniem i postrzegane jest jako szczególnie skomplikowane w stolicach. Mieszkania uważane są za jeden z trzech największych problemów w 12 miastach i uznawane za najistotniejszy w sześciu.

MOŻLIWOŚCI ZATRUDNIENIA

(NAZWA MIASTA) TO MIASTO,
W KTÓRYM ŁATWO JEST
ZNALEŹĆ PRACĘ

Zgadzam się
Nie zgadzam się

	Zgadzam się	Nie zgadzam się
Praga	72	24
Kluż-Napoka	67	22
Monachium	62	20
Bratysława	62	31
Oslo	59	29
Sztokholm	58	33
Sofia	58	34
Antwerpia	56	34
Warszawa	54	38
Hamburg	52	27
Zurych	52	31
Kopenhaga	51	32
Wilno	51	33
Antalya	51	45
Londyn	50	36
Palermo	3	96
Neapol	5	93
Turyn	9	85
obszar metropolitalny Wielkie Ateny	10	85
Malaga	11	85
Ateny	11	84
Oviedo	9	83
Rzym	12	83
Białystok	12	82
Madryt	12	81
Miskolc	12	80
Lizbona	17	77
Braga	17	77
Barcelona	17	75
Ostrawa	19	75

Jedynie w przypadku 14 miast większość respondentów stwierdziła, że łatwo jest znaleźć pracę. **Bezrobocie** uważane jest za jeden z trzech najważniejszych problemów (z dziesięciu sugerowanych) w przypadku 52 miast i plasuje się na pierwszej pozycji w 23 z nich.

JAKOŚĆ POWIETRZA

CZY JESTEŚCIE PAŃSTWO
ZADOWOLENI
Z JAKOŚCI POWIETRZA
W SWOIM MIEŚCIE?

Zgadzam się
Nie zgadzam się

	Zgadzam się	Nie zgadzam się
Rostock	94	5
Groningen	92	6
Białystok	92	7
Zurych	91	8
Newcastle	90	7
Aalborg	89	7
Dublin	88	11
Helsinki	88	11
Oulu	88	11
Wiedeń	88	12
Belfast	86	10
Cardiff	86	12
Piatra Neamt	86	13
Lipsk	85	13
Kraków	16	83
Ostrawa	23	76
Bukareszt	22	75
Paryż	25	73
Ateny	27	72
Sofia	28	69
Burgas	30	68
obszar metropolitalny Wielki Paryż	30	68
Rzym	32	68
Madryt	31	66
Barcelona	33	66
Palermo	34	65
Neapol	34	65
Turyn	35	63
Valletta	35	62
obszar metropolitalny Wielkie Ateny	39	59
Graz	46	53
Budapeszt	48	51

Jakość powietrza to kwestia, co do której opinie respondentów różnią się najbardziej. Niemniej jednak **zanieczyszczenie powietrza** uważane jest za jeden z trzech największych problemów w 13 miastach i uznawane za najistotniejszy w pięciu.

ZAANGAŻOWANIE MOJEGO MIASTA W ZWALCZANIE ZMIAN KLIMATYCZNYCH

	Kraków	Zagrzeb	Graz	Wiedeń	Malaga	Helsinki	Wilno	Białystok	Budapeszt	Praga	Lille	Lizbona	Ankara	Bruksela	Stambuł
2015	60%	51%	67%	75%	58%	62%	62%	62%	55%	40%	64%	48%	52%	49%	41%
Porównanie z wynikami z 2012 r.	+21	+15	+13	+12	+11	+10	+10	+10	+10	+10	-9	-9	-10	-10	-17

Respondenci z około dwóch trzecich miast objętych badaniem (57 z 83) zgadzają się ze stwierdzeniem, że ich miasto jest zaangażowane w przeciwdziałanie zmianom klimatycznym. Od 2012 r. odsetek osób zgadzających się z tym stwierdzeniem znacznie

wzrósł w dużej liczbie miast europejskich. Największy wzrost zanotowano w Krakowie (60%, wzrost o 21%), Zagrzebiu (51%, wzrost o 15%), Grazu (67%, wzrost o 13%), Wiedniu (75%, wzrost o 12%) i Maladze (58%, wzrost o 11%).

Powody, dla których ludzie uwielbiają mieszkać w miastach europejskich

W badaniach wzięto udział 41 000 mieszkańców 79 miast europejskich. Badaniem objęto wszystkie stolice.

We wszystkich miastach, z wyjątkiem sześciu, 80% Europejczyków jest zadowolonych z życia w swoim mieście

Belfast 98%

2

Oslo i Zurych 99%

1

Wilno 98%

2

W przypadku 64 miast większość respondentów jest zadowolona ze stanu **drog i budynków** w swojej okolicy.

Większość respondentów we wszystkich miastach, z wyjątkiem jednego, jest zadowolona ze standardu miejskich **obiektów kultury**.

W przypadku wszystkich miast, z wyjątkiem siedmiu, większość respondentów zgadza się ze stwierdzeniem, że obecność **obcokrajowców** przynosi miastu korzyści.

Większość respondentów w 50 miastach uważa, że miejskie **usługi administracyjne** wspierają obywateli w skuteczny sposób.

Ponad 90% respondentów z **Rostocku, Białegostoku i Zurychu** jest zadowolonych z **jakości powietrza** w swoim mieście.

W przypadku 60 miast większość respondentów jest zadowolona z poziomu **czystości** w swoim mieście.

72% respondentów uważa, że w **Pradze** łatwo jest znaleźć pracę.

W przypadku 43 miast co najmniej 70% respondentów jest zadowolonych ze standardu **usługi zdrowia**.

Zadowolenie w zakresie **przestrzeni publicznych** jest ogólnie na **wysokim** poziomie w miastach Europy.

W przeważającej liczbie miast większość respondentów **czuje się bezpiecznie**.

85% respondentów w **Oulu** jest zadowolonych ze standardu miejskich **obiektów sportowych**.

W przypadku 53 miast co najmniej 80% respondentów jest zadowolonych ze standardu **terenów zielonych**.

Źródło: Jakość życia w miastach, 2016 r., Komisja Europejska

▶ WIĘCEJ INFORMACJI

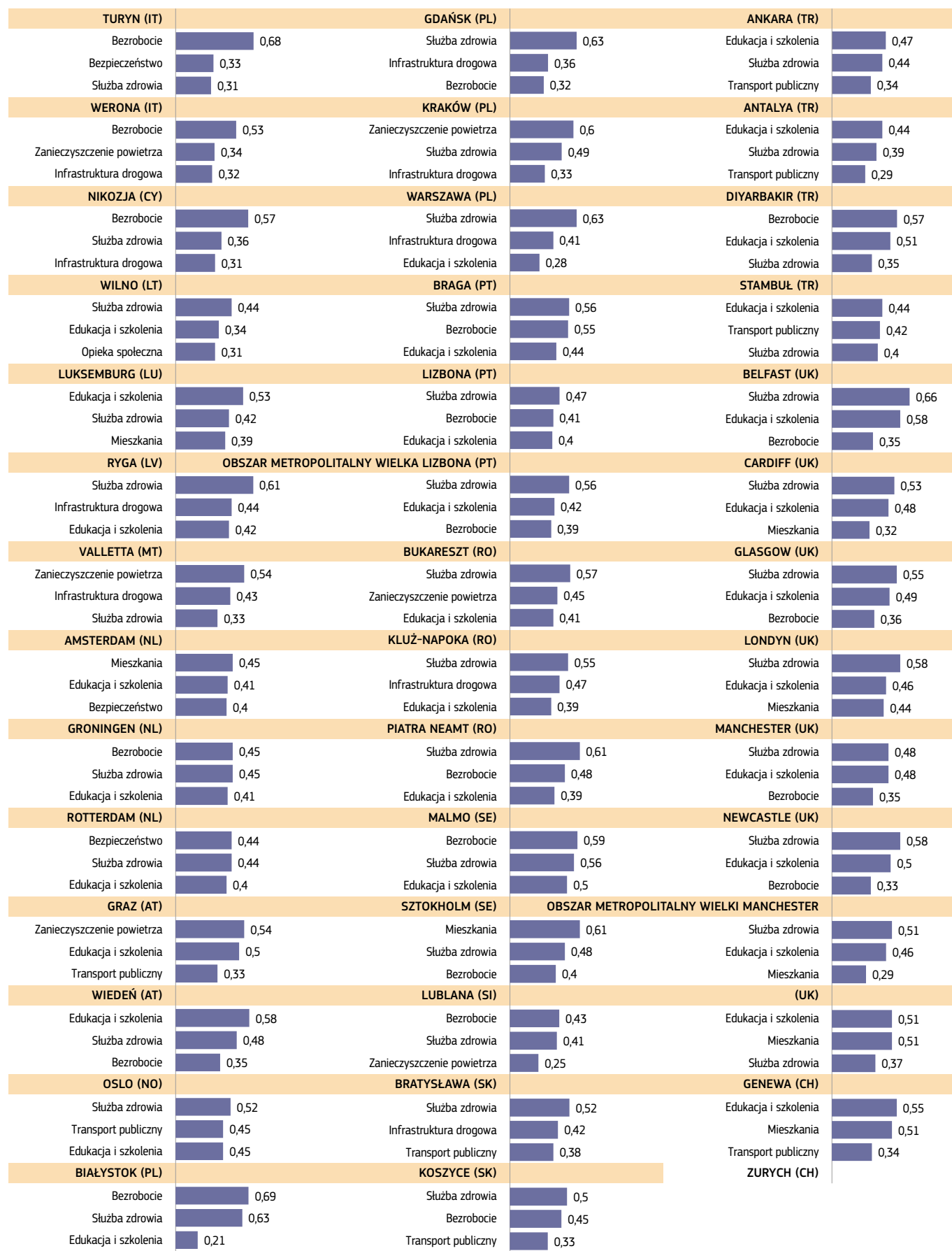
Publikacja z 2015 r oraz poprzednie publikacje: <http://europa.eu/lwD39kk>

Wszystkie badania Eurobarometru można znaleźć na poniższych stronach internetowych: <http://europa.eu/ljx34Jp>

Sprawozdania krajowe dotyczące badania Eurobarometru 419: <http://europa.eu/lrV86pc>

JAKIE SĄ WEDŁUG PAŃSTWA TRZY NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY, Z KTÓRYMI MIERZY SIĘ PAŃSTWA MIASTO?

ANTWERPIA (BE)		MONACHIUM (DE)		LILLE (FR)	
Edukacja i szkolenia	0,45	Mieszkania	0,56	Bezrobocie	0,52
Bezpieczeństwo	0,38	Edukacja i szkolenia	0,43	Bezpieczeństwo	0,43
Służba zdrowia	0,36	Opieka społeczna	0,27	Edukacja i szkolenia	0,37
BRUKSELA (BE)		ROSTOCK (DE)		MARSYLIA (FR)	
Edukacja i szkolenia	0,47	Edukacja i szkolenia	0,44	Bezrobocie	0,52
Bezpieczeństwo	0,4	Bezrobocie	0,35	Bezpieczeństwo	0,52
Bezrobocie	0,38	Służba zdrowia	0,33	Edukacja i szkolenia	0,35
LIEGE (BE)		TALLINN (EE)		PARYŻ (FR)	
Bezpieczeństwo	0,47	Infrastruktura drogowa	0,52	Mieszkania	0,54
Edukacja i szkolenia	0,43	Służba zdrowia	0,49	Zanieczyszczenie powietrza	0,45
Służba zdrowia	0,37	Edukacja i szkolenia	0,3	Edukacja i szkolenia	0,34
BURGAS (BG)		DUBLIN (IE)		RENNES (FR)	
Zanieczyszczenie powietrza	0,62	Służba zdrowia	0,6	Edukacja i szkolenia	0,47
Służba zdrowia	0,58	Mieszkania	0,45	Służba zdrowia	0,39
Bezrobocie	0,37	Bezrobocie	0,42	Bezrobocie	0,38
SOFIA (BG)		ATENY (GR)		STRASBURG (FR)	
Służba zdrowia	0,48	Bezrobocie	0,59	Bezrobocie	0,42
Zanieczyszczenie powietrza	0,47	Służba zdrowia	0,48	Zanieczyszczenie powietrza	0,39
Infrastruktura drogowa	0,37	Bezpieczeństwo	0,4	Edukacja i szkolenia	0,38
OSTRAWA (CZ)		IRAKLIO (GR)		OBZAR METROPOLITALNY WIELKI PARYŻ (FR)	
Zanieczyszczenie powietrza	0,76	Bezrobocie	0,51	Zanieczyszczenie powietrza	0,47
Bezrobocie	0,71	Infrastruktura drogowa	0,5	Mieszkania	0,46
Bezpieczeństwo	0,38	Służba zdrowia	0,47	Edukacja i szkolenia	0,37
PRAGA (CZ)		OBZAR METROPOLITALNY WIELKIE ATENY (GR)		ZAGRZEB (HR)	
Infrastruktura drogowa	0,49	Bezrobocie	0,62	Bezrobocie	0,61
Bezpieczeństwo	0,42	Służba zdrowia	0,5	Służba zdrowia	0,49
Zanieczyszczenie powietrza	0,38	Bezpieczeństwo	0,38	Edukacja i szkolenia	0,29
AALBORG (DK)		BARCELONA (ES)		BUDAPEST (HU)	
Edukacja i szkolenia	0,55	Służba zdrowia	0,56	Służba zdrowia	0,67
Służba zdrowia	0,4	Bezrobocie	0,51	Bezrobocie	0,4
Bezrobocie	0,33	Edukacja i szkolenia	0,48	Zanieczyszczenie powietrza	0,33
KOPENHAGA (DK)		MADRYT (ES)		MISZKOLC (HU)	
Mieszkania	0,38	Służba zdrowia	0,6	Bezrobocie	0,7
Bezrobocie	0,37	Bezrobocie	0,58	Służba zdrowia	0,58
Edukacja i szkolenia	0,37	Edukacja i szkolenia	0,53	Bezpieczeństwo	0,38
BERLIN (DE)		MALAGA (ES)		REYKJAVIK (IS)	
Edukacja i szkolenia	0,53	Bezrobocie	0,66	Służba zdrowia	0,66
Mieszkania	0,41	Służba zdrowia	0,54	Edukacja i szkolenia	0,49
Bezrobocie	0,33	Edukacja i szkolenia	0,47	Mieszkania	0,34
DORTMUND (DE)		OVIEDO (ES)		BOLONIA (IT)	
Bezrobocie	0,48	Służba zdrowia	0,62	Bezrobocie	0,48
Edukacja i szkolenia	0,47	Bezrobocie	0,52	Bezpieczeństwo	0,38
Infrastruktura drogowa	0,32	Edukacja i szkolenia	0,47	Służba zdrowia	0,29
ESSEN (DE)		HELSINKI (FI)		NEAPOL (IT)	
Edukacja i szkolenia	0,49	Służba zdrowia	0,52	Bezrobocie	0,73
Infrastruktura drogowa	0,39	Transport publiczny	0,49	Służba zdrowia	0,34
Bezrobocie	0,32	Edukacja i szkolenia	0,44	Bezpieczeństwo	0,29
HAMBURG (DE)		OULU (FI)		PALERMO (IT)	
Edukacja i szkolenia	0,55	Edukacja i szkolenia	0,6	Bezrobocie	0,67
Mieszkania	0,47	Służba zdrowia	0,57	Służba zdrowia	0,39
Infrastruktura drogowa	0,33	Bezrobocie	0,35	Infrastruktura drogowa	0,34
LIPSK (DE)		BORDEAUX (FR)		RZYM (IT)	
Edukacja i szkolenia	0,49	Bezrobocie	0,4	Bezrobocie	0,45
Infrastruktura drogowa	0,33	Mieszkania	0,38	Transport publiczny	0,4
Bezpieczeństwo	0,32	Edukacja i szkolenia	0,37	Służba zdrowia	0,39

► EUROPEJSKA POLITYKA SPÓJNOŚCI — KLUCZOWY CZYNNIK ROZWOJU I INTEGRACJI HISZPANII W EUROPIE

W ramach polityki spójności na inwestycje w Hiszpanii w latach 2014–2020 przeznaczonych zostanie około 28 600 mln EUR, co pomoże wdrożyć reformy strukturalne niezbędne do prawidłowego i zrównoważonego rozwoju w średniej i długiej perspektywie.

Trzydzieści lat temu, gdy Hiszpania podpisywała Akt Przystąpienia do Wspólnot Europejskich, trudno było sobie wyobrazić rozmiary transformacji gospodarczej i społecznej, którą ten kraj przejdzie. Wzrost gospodarczy w drugiej połowie lat 80. był napędzany głównie przez handel wewnątrzspółnotowy i reformy strukturalne. Jednakże ten okres dobrobytu trudno byłoby uzyskać bez inwestycji i stabilności, jakie zapewniała europejska polityka spójności. Ponadto polityka spójności wsparła stosunkowo sprawiedliwy podział wzrostu pomiędzy regionami autonomicznymi, wnosząc tym samym wkład w gospodarczą, społeczną i terytorialną spójność, zgodnie z Traktatem z Lizbony. Hiszpania, będąca główną siłą napędową polityki spójności, była i jest jej największym beneficjentem i podmiotem.

Polityka spójności stanowi około jedną trzecią budżetu UE i jest głównym instrumentem Unii w promowaniu inwestycji w krajach UE i ich regionach. W latach 2014–2020 ponad 350 000 mln EUR z funduszy UE zostanie przeznaczonych na cele tej polityki, co wraz z sumami współfinansowanymi przez kraje UE da kwotę ponad pół biliona euro.

Hiszpania jest największym beneficjentem polityki w ujęciu ewzględnym, otrzymującym finansowanie rządu 200 000 mln EUR w okresie 1989–2020. W ujęciu względnym

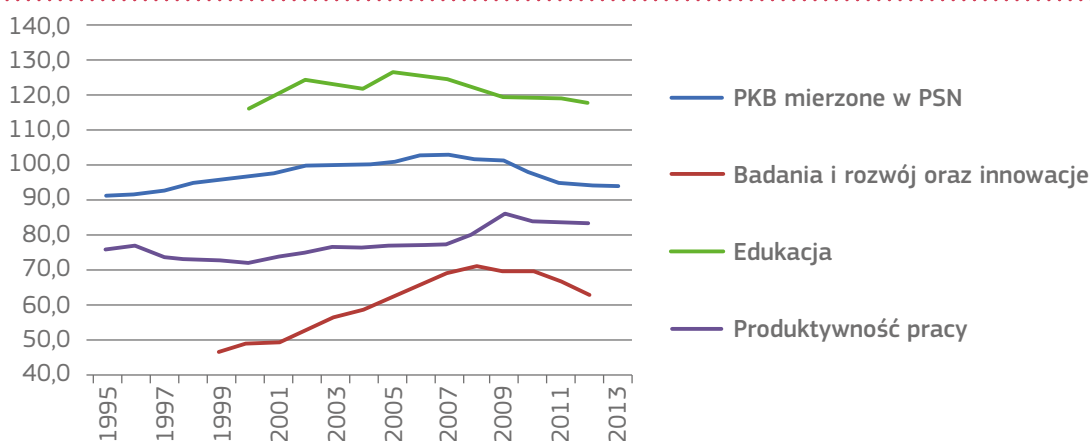
Hiszpania otrzymała największe fundusze pomiędzy 1993 r. a 2003 r., gdy polityka spójności wynosiła ponad 1% PKB rocznie, a Hiszpania otrzymywała 25% wszystkich funduszy. Aktualnie Hiszpania, jako trzeci największy beneficjent, otrzymuje 8% funduszy, przy wkładzie polityki spójności w wysokości około 0,3% PKB rocznie.

Niemniej wpływ tych funduszy na inwestycje publiczne jest dużo większy. Wspierają one inwestycje nie tylko w aspekcie finansowym, lecz także strategicznym, zwiększając potencjał promowania inteligentnego, zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Wkład tych funduszy w Hiszpanii odegrał jeszcze ważniejszą rolę podczas ostatniego kryzysu gospodarczego, zwiększając inwestycje publiczne z 9% w 2010 r. do prawie 27% w 2013 r.

Efekty

Zarówno Hiszpania, jak i jej regiony autonomiczne zbliżyły się znacząco do średniej europejskiej w okresie od połowy lat 90. do 2007 r. Pęknięcie bańki spekulacyjnej na rynku nieruchomości i spowodowany tym kryzys odstąpił słabość hiszpańskiego modelu wzrostu, opartego na działaniach o niskiej wartości dodanej i stagnacji produktywności poniżej średniej europejskiej. W rezultacie proces konwergencji został zawrócony nie tylko pod względem PKB na jednego mieszkańca, ale także na innych poziomach (badania i rozwój, osoby posiadające wyższe wykształcenie itd.). Względnie korzystny trend w produktywności pracy na początku kryzysu wynikał głównie z odejścia od pracy ręcznej i od mniej produktywnych działalności.

PKB NA MIESZKAŃCA MIERZONY PARYTETEM SIŁY NABYWOCZEJ (PSN), WYDATKI NA BADANIA I ROZWÓJ WYRAŻONE JAKO % PKB, OSOBY Z WYŻSZYM WYKSZTAŁCENIEM, PRODUKTYWNOŚĆ PRACY (ŹRÓDŁO: EUROSTAT)

Polityka spójności była kluczowym elementem konwergencji w latach wzrostu gospodarczego i przyczyniła się do ograniczenia strat podczas kryzysu. Główne modele makroekonomiczne stosowane do symulacji wpływu polityki szacują, że PKB Hiszpanii wynosilo o 0,9% więcej dzięki programom w okresie 2000–2006 i o 0,5% więcej dzięki funduszom otrzymanym w latach 2007–2013. W okresie 2014–2020 polityka spójności ma zwiększyć PKB Hiszpanii o 0,4%. W regionach autonomicznych otrzymujących większe dofinansowanie wpływ ten ma być jeszcze większy.

Okazało się także, że polityka spójności została wdrożona w odpowiednim czasie, aby dostosować inwestycje do konkretnych potrzeb. Początkowy nacisk na duże projekty stopniowo ustąpił miejsca takim obszarom jak badania i rozwój oraz innowacje, technologie ICT, konkurencyjność MŚP, a także niskoemisyjne źródła energii. Obszary te otrzymują dziś ponad 46% środków z EFRR i EFS, podczas gdy inwestycje w zatrudnienie, kształcenie i włączenie społeczne stanowią prawie jedną trzecią funduszy.

Współfinansowanie priorytetów na lata 2014–2020

Głównym priorytetem jest inwestowanie w kapitał ludzki, zwiększające produktywność i dostępność pracy, poprawa kształcenia, szkoleń i włączenia społecznego, zwłaszcza dla młodzieży i grup znajdujących się w trudnej sytuacji. System kształcenia i szkoleń musi zostać dostosowany tak, aby odpowiednio wspierać młodzież — pomoże w tym realizacja inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych. Dzięki wsparciu polityki spójności spodziewany wskaźnik zatrudnienia ma wzrosnąć z 59% w 2012 r. do 74% w 2020 r., a wskaźnik przedwczesnego kończenia nauki powinien spaść z 25% w 2012 r. do około 15% do 2020 r. Szacuje się także, że 1,5 mln osób uda się uratować przed wykluczeniem społecznym i ryzykiem ubóstwa.

Po drugie system produkcji powinien ewoluować w stronę działalności o większej wartości dodanej poprzez pobudzenie konkurencyjności, promowanie przedsiębiorczości i tworzenia

nowych przedsiębiorstw, poprawę poziomów produktywności i zwiększanie obecności na rynkach międzynarodowych. Firmy muszą mieć dostęp do finansowania za pośrednictwem gwarancji, funduszy typu venture capital, pożyczek zwrotnych itd. Hiszpania będzie pionierem we wdrażaniu inicjatywy dotyczącej MŚP. Polityka spójności ma pomóc w zapewnieniu ogółowi populacji dostępu do Internetu o prędkości 30 Mbps w 2020 r. Oczekuje się także znacznego wzrostu liczby firm prowadzących działalność eksportową. Przewiduje się także inwestycje w wybrane gałęzie transportu w celu eliminacji wąskich gardeł dla działalności gospodarczych.

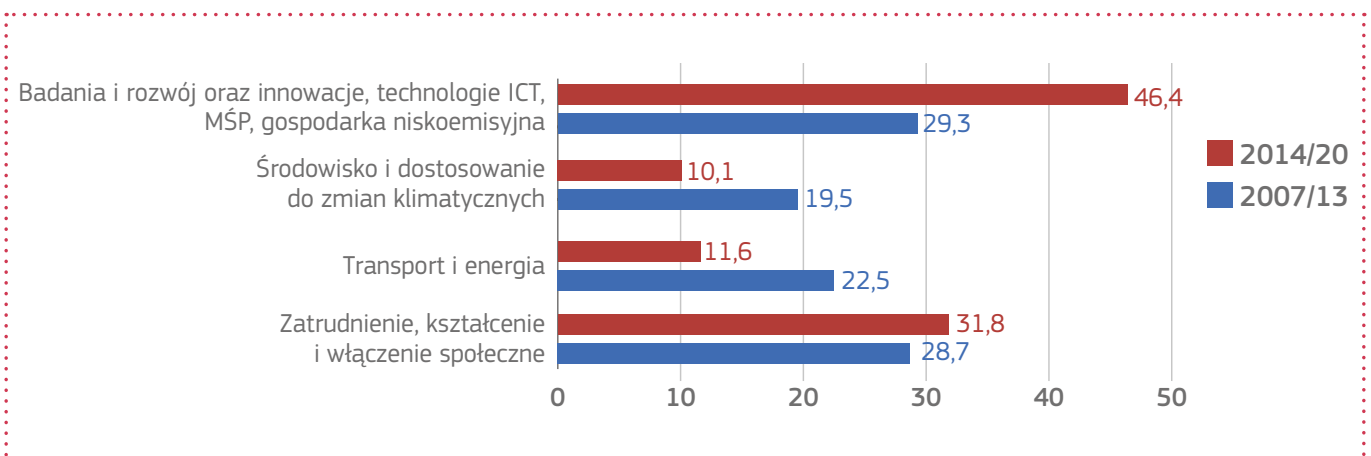
Wzmacniane będą działania na rzecz badań i rozwoju oraz promowane będzie korzystne środowisko biznesowe dla innowacji i inteligentnych specjalizacji (RIS3). Szacuje się, że plan spójności pomoże zwiększyć udział środków prywatnych w działalności związanej z badaniami i rozwojem z 45% w 2012 r. do 60% w 2020 r., oraz że 25% firm zatrudniających powyżej 10 pracowników wprowadzi innowacje technologiczne (13% w 2012 r.).

Planowane jest także promowanie bardziej zrównoważonego wykorzystywania zasobów naturalnych, wspieranie odnawialnych źródeł energii oraz poprawa efektywności energetycznej w budynkach publicznych, mieszkalnych, MŚP itd. Promowany będzie również zrównoważony transport publiczny i bioróżnorodność; ponadto przeprowadzane będą ukierunkowane inwestycje środowiskowe w celu spełniania wymogów UE.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/information/maps/methodological_note_eu_spi.pdf
www.eif.org/what_we_do/guarantees/sme_initiative/index.htm

OGÓLNY PRZYDZIAŁ ILOŚCIOWY W RAMACH POLITYKI SPÓJNOŚCI DLA HISZPANII WEDŁUG CELÓW TEMATYCZNYCH W % (2014–2020 W STOSUNKU DO 2007–2013) (ŹRÓDŁO: KOMISJA EUROPEJSKA, DG REGIO — DYREKCJA GENERALNA DS. POLITYKI REGIONALNEJ I MIEJSKIEJ)

► OKREŚLANIE POSTĘPU SPOŁECZNEGO

WYRAŹ SWOJE ZDANIE NA TEMAT UNIJNEGO PROJEKTU REGIONALNEGO WSKAŹNIKA POSTĘPU SPOŁECZNEGO

DG Regio (Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej) opublikowała nowy projekt regionalnego wskaźnika postępu społecznego (ang. skrót SPI) w celu uzyskania informacji zwrotnej od zainteresowanych stron i poznania opinii publicznej. Wskaźnik jest stosowany do mierzenia postępu społecznego 272 regionów europejskich jako uzupełnienie tradycyjnej miary postępu gospodarczego opartego na PKB, przychodzie i zatrudnieniu.

Pomiar postępu społecznego może pomóc w opracowywaniu strategii rozwojowych regionów UE. Wskaźnik ocenia w skali od 0 do 100 wyniki bezwzględne dla każdego z 50 wskaźników cząstkowych stosowanych do pomiaru postępu w kategoriach składowych wskaźnika.

Najnowsze pomiary wskazują najniższy poziom SPI w regionach Rumunii i Bułgarii, a najwyższy w regionach skandynawskich i w Holandii. Postęp społeczny jest na wysokim poziomie także w Austrii, Niemczech, Luksemburgu, Irlandii i Zjednoczonym Królestwie. Dobrze wypadły Belgia, Francja i Hiszpania, choć niektóre regiony tych państw osiągnęły zdecydowanie gorszy wynik od reszty kraju. Niektóre regiony Grecji i południa Włoch uzyskały bardzo słabe wyniki. Z kolei Estonia, kilka regionów w Czechach i wschodniej Słowenii uplasowały się dość wysoko, pomimo względnie niskiego poziomu rozwoju.

Poprzez porównanie wskaźnika SPI z Produktem Krajowym Brutto (PKB) na mieszkańca, który stanowi jeden ze wskaźników działalności gospodarczej, można uzyskać silną i dodatnią zależność pomiędzy oboma wskaźnikami, która jednakże słabnie przy wyższych poziomach PKB na mieszkańca. Jest to szczególnie wyraźnie widoczne w stolicach regionów. Na przykład Bukareszt, Bratysława, Praga, Bruksela, Luksemburg czy Londyn posiadają względnie niski poziom SPI w stosunku do PKB na mieszkańca. Inne regiony osiągają wyższe wyniki niż wskazywałoby ich PKB na mieszkańca. Jest tak na przykład w regionach skandynawskich i w Holandii, lecz także na Podlasiu w Polsce, w Kornwalii i w Walii zachodniej, a także w dolinach Zjednoczonego Królestwa.

Wskaźnik SPI utworzono w celu wspierania regionów w odkrywaniu ich mocnych i silnych stron w stosunku do regionów o podobnym wskaźniku gospodarczym. Zakres ten można badać bardziej szczegółowo przy wykorzystaniu kart wyników dostępnych pod adresem: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/maps/social_progress

JAK TO DZIAŁA

WSKAŹNIK OPIERA SIĘ NA TRZECH WYMIARACH:

- 1 PODSTAWOWE POTRZEBY LUDZKIE,
- 2 PODSTAWY DOBROSTANU, A TAKŻE
- 3 MOŻLIWOŚCI

Mapy trzech wymiarów można obejrzeć na stronie: http://ec.europa.eu/regional_policy/mapapps/social_progress/spi.html

Każdy z wymiarów posiada cztery składniki tematyczne. Razem tworzą one 12 składników pokazujących istotne różnicowanie zarówno wewnątrz krajów UE, jak i pomiędzy nimi. Składniki te obejmują tematy takie jak dostęp do opieki zdrowotnej, jakość i dostępność mieszkań, bezpieczeństwo osobiste, dostęp do kształcenia wyższego, zanieczyszczenie środowiska.

Wskaźnik powstał w wyniku współpracy pomiędzy Dyrekcją Generalną ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej Komisji Europejskiej, organizacją Social Progress Imperative oraz Baskijskim Instytutem Konkurencyjności Orkestra. Współpraca ta wpisuje się w ogólne ramy globalnego wskaźnika postępu społecznego, dostosowane na potrzeby UE. Jednakże wskaźnik nie został utworzony w celu przydziału funduszy i nie jest wiążący dla Komisji Europejskiej.

Projekt wskaźnika jest udostępniany w celu poznania opinii zainteresowanych stron na temat ocenianych kategorii, uwzględnionych wskaźników cząstkowych oraz sposobu ich połączenia w ostateczną ocenę punktową dla każdego regionu.

Uwagi i sugestie można przysyłać na adres:
REGIO-B1-PAPERS@ec.europa.eu

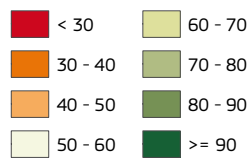
Poprawiona wersja regionalnego wskaźnika postępu społecznego zostanie opublikowana w październiku 2016 r.

►WIĘCEJ INFORMACJI
<http://europa.eu/!dg63bb>

Wskaźnik postępu społecznego w UE

Wskaźnik

Źródło: DG REGIO

0 500 Km

© Stowarzyszenie ds. granic administracyjnych EuroGeographics

► PROJEKT WORLD CITIES: WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA NAD ZRÓWNOWAŻONYM ROZWOJEM MIEJSKIM

Urbanizacja stanowi globalne wyzwanie, z którym musimy poradzić sobie w sposób zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu. Ronald Hall, główny doradca ds. współpracy międzynarodowej przy Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej (Regio), przygląda się wkładowi projektu World Cities w rozwój miejski wewnątrz i na zewnątrz UE.

Według danych ONZ w 2014 r. 54% populacji na świecie mieszkało w obszarach miejskich, zaś 1950 r. stosunek ten stanowił jedynie 30%. Liczba ta ma wzrosnąć do 66% w roku 2050. Stopień urbanizacji różni się znacznie między kontynentami. Najbardziej zurbanizowana jest Ameryka Północna (82%), Ameryka Łacińska i Karaiby (80%) oraz Europa (73%). W 2014 r. populacje Afryki (40%) i Azji (48%) żyły w większości na terenach wiejskich.

Na przestrzeni nadchodzących lat spodziewany jest trend w kierunku urbanizacji o jeszcze większym znaczeniu globalnym. Być może Afryka i Azja dogonią resztę świata i osiągną wskaźnik odpowiednio 56% i 64% w roku 2050. Wyzwaniem dla twórców polityki na całym świecie będzie zapewnienie, by zmiany te były zarządzane w sposób zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu. Kraje rozwijające się powinny dążyć do rozwijania skutecznych modeli urbanistycznych, a bardziej dojrzałe, uprzemysłowione ekonomie skupić się na naprawie błędów dotychczasowej urbanizacji.

Podejście dwutorowe

Promowanie zrównoważonego rozwoju regionalnego i miejskiego jest jednym z ważniejszych priorytetów UE i kluczowym elementem unijnej polityki regionalnej i miejskiej. Dyrektor generalny Regio, Walter Deffaa, powiedział niedawno w Mumbaju: „Nasze podejście jest dwutorowe. Wewnątrz UE stosujemy posiadane środki regulacyjne i inwestycyjne oraz rozwijające się sieci wiedzy pomiędzy naszymi miastami. Na zewnątrz UE dążymy do wzbogacenia i wzmocnienia naszej zdolności polityki miejskiej poprzez współpracę z największymi miastami w innych krajach”.

W odpowiedzi na wyzwania związane z gwałtowną urbanizacją od 10 lat Regio współpracuje z partnerami spoza UE nad polityką rozwoju regionalnego i miejskiego. Parlament Europejski zdecydowanie wspiera te wysiłki i głosuje za przyjęciem

► W styczniu 2016 r. Walter Deffaa, dyrektor generalny ds. polityki regionalnej i miejskiej, zabrał głos na konferencji „Miasta Świata” w Mumbaju, w Indiach

środków dla różnorodnych inicjatyw z zakresu polityki rozwoju regionalnego i miejskiego. Od 2014 r. wsparcie to ma formę działania przygotowawczego (PA) pod nazwą „World Cities: EU third countries cooperation on urban development”, czyli „Miasta świata: współpraca UE z państwami trzecimi nad rozwojem miejskim”, realizowanego przez Regio w latach 2014–2016 (przedłużenie do 2017 r.).

Głównym elementem tego działania przygotowawczego jest projekt pod tą samą nazwą, który pomaga UE w promowaniu unijnego oddolnego i zintegrowanego modelu rozwoju w krajach partnerskich. Projekt ten wspiera zdecentralizowaną współpracę pomiędzy władzami regionalnymi i miejskimi a innymi podmiotami zainteresowanymi w UE i w krajach spoza UE w dwukierunkowym interaktywnym procesie.

Projekt World Cities opiera się na rosnącej roli współpracy nad rozwojem miejskim w relacjach dyplomatycznych UE z resztą świata. Jest to szczególnie widoczne w relacjach z Chinami. W maju 2012 r. przywódcy UE i Chin wspólnie powołali partnerstwo w zakresie urbanizacji, tworząc otwartą platformę polityczną dla podmiotów zainteresowanych w celu współpracy i wymiany doświadczeń w rozwiązywaniu gospodarczych, społecznych i środowiskowych problemów urbanizacji.

Praca w parach

Projekt World Cities rozwija się bardzo dobrze. Z jednej strony promuje współpracę pomiędzy wybraną grupą regionów i miast z krajów UE. Z drugiej strony angażuje regiony i miasta z krajów partnerskich spoza UE, prezentujących różne doświadczenia i rozwój miejski: Kanady, Chin, Indii i Japonii. Cztery lub pięć miast w każdym kraju partnerskim we współpracy z właściwymi władzami krajowymi pracuje bezpośrednio z partnerami z UE w parach łączących odległe sobie miasta.

Miasta UE zostały wybrane ze względu na ich wartości demonstracyjne i gotowość zidentyfikowania i opracowania konkretnych działań lub programów z miastami spoza UE, także z tymi otwierającymi nowe możliwości rynkowe.

Tematyka współpracy obejmuje „zielony” rozwój miejski, efektywność energetyczną i zrównoważoną mobilność. Rozwiązywane są także kwestie otoczenia biznesu, obejmujące promowanie systemów innowacji regionalnej i miejskiej, internacjonalizację MŚP, promowanie młodych przedsiębiorstw itd. Projekt World Cities angażuje podmioty z UE i z krajów spoza UE, takie jak firmy, agencje przekazywania technologii, uczelnie i centra badań. Projekt ten skupia przedstawicieli miast na konferencjach plenarnych, dwustronnych spotkaniach i wizytach pomiędzy miastami w krajach partnerskich i w Europie.

Inspirująca podróż

Partnerem portugalskiego miasta Almada jest Saanich w Kanadzie. Mark Boysen z miasta Saanich twierdzi, że relacje pomiędzy obu miastami w ramach projektu World Cities to „inspirująca podróż”. Saanich jest szczególnie zainteresowane tym, jak Almadzie, laureatowi nagrody Europejskiego Tygodnia Mobilności 2010, udało się osiągnąć tak dużą redukcję emisji gazów cieplarnianych w transporcie od 2001 r. Najnowsza inicjatywa w Almadzie polega na rozdawaniu nowoprzybyłym powitalnego zestawu zrównoważonej mobilności, który składa się z informacji na temat transportu miejskiego, mapy i darmowych biletów komunikacji miejskiej. Almada zainwestowała także w edukację osób w każdym wieku. Saanich wymienia się wiedzą z Almadą dążąc do poprawy swojego podziału modalnego i zrównoważonej mobilności.

Wspólne interesy

Ważnym rezultatem współpracy jest wspólna, elektroniczna platforma internetowa do wymiany informacji i dobrych praktyk, oferująca pomoc techniczną twórcom polityk i ekspertom w kwestiach takich jak powiązania pomiędzy obszarami miejskimi i wiejskimi. Platforma ta pomoże w rozwijaniu dialogu pomiędzy miastami UE i krajami spoza UE, także tymi nie biorącymi udziału w projekcie miast partnerskich.

Projekt spotkał się z prawdziwym entuzjazmem: miasta, które biorą w nim udział, stykają się z podobnymi problemami i korzystają z wymiany informacji i najlepszych praktyk. W przypadku relacji UE — Chiny miasta partnerskie podpisały już protokoły w celu wyznaczenia ustalonych priorytetów i nadania struktury ich współpracy.

Projekt World Cities wzmocni relacje z kluczowymi partnerami UE poprzez rozwijanie wspólnych narzędzi i rozwiązań do wspólnych problemów. Wnioski wyciągnięte z tej współpracy będą miały znaczenie dla przyszłych projektów i programów dotyczących zewnętrznych relacji UE, zwłaszcza tych prowadzonych w ramach unijnego Instrumentu Partnerstwa. Dzięki kreatywnym inicjatywom, takim jak World Cities, UE staje się liderem nowego międzynarodowego planu rozwoju miast i zapewnia dyplomacji międzynarodowej wymierną wartość dodaną.

MIASTA PARTNERSKIE

CHINY — UE

WUHAN — BARCELONA (ES); CHENGDU — DUBLIN (IE); GUANGZHOU — LYON (FR); SHANTOU — ANDALUZJA (ES); TIANJIN — WEST MIDLANDS (UK)

INDIE — UE

MUMBAJ — KOPENHAGA (DK); NAVI MUMBAI — STUTTGART (DE); CZANDIGARH — LACJUM (IT); PUNE — WARSZAWA (PL)

KANADA — UE

EDMONTON — VITORIA-GASTEIZ (ES); HALIFAX — TALLINN (EE); OTTAWA — HANOWER (DE); SAANICH — ALMADA (PT)

JAPONIA — UE

KITAKYUSHU — RYGA (LV); KUMAMOTO — LIPSK (DE); TOYAMA — BURGAS (BG); SHIMOKAWA — VÄXJÖ (SE)

▶ WIĘCEJ INFORMACJI

<http://world-cities.eu/>

<http://europa.eu/!Qk84KC>

► KOLEJ NA KOLEJOWE USŁUGI PASAŻERSKIE

WSKAŹNIKI NA POZIOMIE REGIONALNYM I MIEJSKIM POMAGAJĄ W REALIZACJI INWESTYCJI NA KOLEI

W okresie programowania 2014–2020 w ramach polityki spójności przyznanych zostanie prawie 19 mld EUR na inwestycje w kolej, z czego większość realizowanych jest w regionach słabiej rozwiniętych. Porównywalne wskaźniki dotyczące infrastruktury kolejowej i jej wykorzystania stanowią istotny wkład w formułowanie i realizację tej polityki.

Wydany niedawno dokument roboczy ukazuje ogromne postępy w kwestii analizy usług kolejowych w całej Europie. Po raz pierwszy udało się pozyskać wyczerpujące i porównywalne dane na temat prędkości i częstotliwości usług przewozu pasażerskiego, obejmujące całą UE i Szwajcarię.

Dzięki znaczącym wysiłkom podjętym w zakresie gromadzenia i przetwarzania danych możliwym stało się ukazanie zasadniczych różnic w usługach kolejowych w Europie oraz wskazanie, w których krajach, regionach i miastach są one na wyjątkowo wysokim i niskim poziomie.

W dokumencie roboczym przeanalizowano wszystkie kolejowe usługi pasażerskie świadczone w trakcie wybranego dnia roboczego w 2014 r. Na podstawie zgromadzonych danych określono średnią częstotliwość i szacowaną prędkość na wszystkich bezpośrednich połączeniach kolejowych.

Dla przykładu mapa średniej prędkości uzyskiwanej na połączeniach pokazuje wyjątkową wydajność wydzielonych połączeń kolei dużych prędkości oraz zmodernizowanych sieci połączeń, z drugiej strony wskazuje na problemy związane z prędkościami poniżej 60 km/godz. uzyskiwanymi w przypadku większości odcinków sieci kolejowych w Rumunii, Bułgarii i niektórych regionach Grecji. Jeżeli w ramach tych sieci możliwe byłoby rozwijanie prędkości co najmniej 80 km/godz., mogłyby one odgrywać większą rolę w transporcie pasażerskim.

Szacowanie dostępności

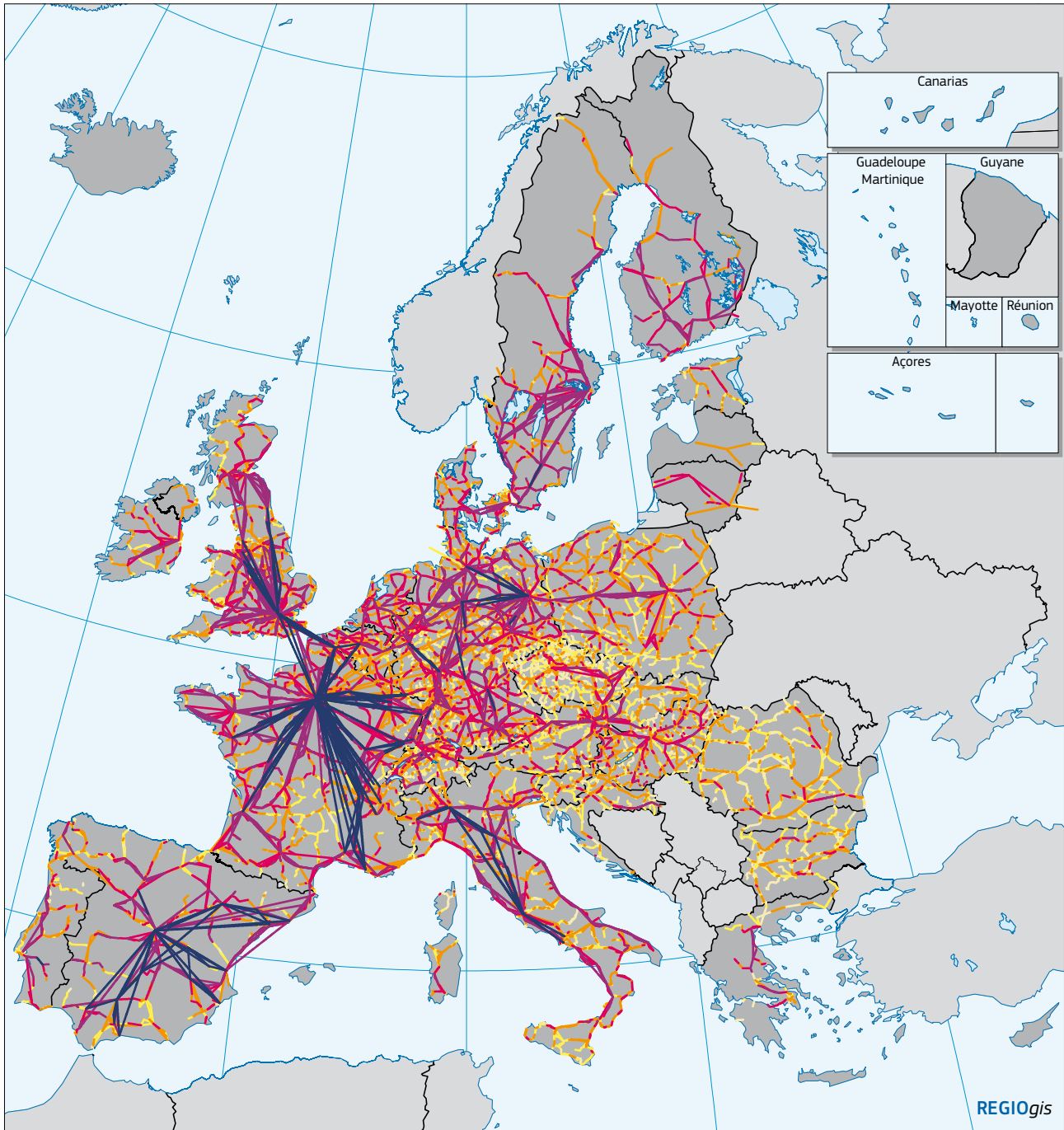
Ponadto w ramach dokumentu roboczego analizie poddano zagregowane dane dotyczące prędkości i częstotliwości usług w zależności od kraju i regionu oraz zaproponowano wskaźnik dotyczący dostępności pasażerskich przewozów kolejowych między miastami. Dla każdego miasta wskaźnik ten określa liczbę mieszkańców innych miast, do których można dotrzeć w ciągu trzech godzin — jest to całkowity czas podróży obejmujący, jeśli to konieczne, czas oczekiwania; miasta docelowe ograniczono jednak do tych, do których można się dostać w ciągu dnia.

Dostępność powiązana jest w dużym stopniu z wysokim poziomem urbanizacji, jednak wiele wysoce zurbanizowanych rejonów we wschodnich, i po części, południowych regionach Unii Europejskiej dotyka niski współczynnik dostępności usług kolejowych.

Dodatkowo średnią prędkość międzymiastowych połączeń na krótkich dystansach zestawiono z połączeniami krajowymi i transgranicznymi. Analiza ta pokazuje, że w przeważającej większości transgraniczne połączenia międzymiastowe odbywają się przy niższych prędkościach, niż ma to miejsce w przypadku połączeń krajowych. Czas oczekiwania na granicy oraz brak koordynacji rozkładów jazdy mogą częściowo tłumaczyć te różnice.

Przeprowadzenie bardziej szczegółowej analizy informacji dotyczących rozkładów jazdy transportu kolejowego powinno być możliwe po dokonaniu lepszej integracji ogólnounijnych modeli danych o kolei.

► WIĘCEJ INFORMACJI
<http://europa.eu/!tV48bN>

Średnia prędkość bezpośrednich połączeń kolejowych, 2014 r.

km/godz.

- <= 40,0
- 40,1 - 60,0
- 60,1 - 80,0
- 80,1 - 100,0
- 100,1 - 150,0
- > 150,0

brak danych/dane niekompletne

Prędkość obliczona wzdłuż linii prostych reprezentujących połączenie między dwoma kolejnymi przystankami. Wszystkie bezpośrednie połączenia kolejowe pomiędzy stacjami objętymi geolokacją, rozpoczynające się pomiędzy godziną 6:00 a 20:00 w dniu 02.10.2014 r. (EE, IE: 2013; EL, Corse, Irlandia Północna: 2015 r.).

Źródła: UIC, www.peatus.ee, National Transport Authority Irlandia, TrainOSE Grecja, Chemins de Fer de la Corse, Translink Northern Ireland Railways, EuroGeographics, OpenStreetMap, TomTom, RRG, DG REGIO

0 500 Km

© Stowarzyszenie ds. granic administracyjnych EuroGeographics

► SPACER PO PARKU

OCENA MIEJSKICH TERENÓW ZIELONYCH W MIASTACH EUROPY

Opracowano metodologię wykorzystywania wskaźników na potrzeby oceny obecności i dostępności miejskich terenów zielonych dla populacji miejskich w całej Europie.

Tereny zielone w miastach, np. parki, ogrody publiczne i okoliczne lasy spełniają szereg funkcji — od ekologicznych po rekreacyjne. Mają też wartość estetyczną i odgrywają ważną rolę w promocji zdrowia publicznego, a w ujęciu ogólnym przyczyniają się do poprawy jakości życia mieszkańców.

Ocena obecności i powierzchni obszarów zielonych w miastach przy wykorzystaniu istniejących danych statystycznych nie jest skomplikowana. Jednak sama obecność tego typu terenów nie gwarantuje, że spełniają one swoje funkcje dla większości populacji miejskiej. Tereny zielone mogą być skoncentrowane w określonych częściach miast, zaś dostęp do nich może być skomplikowany, np. dla pieszych.

Dlatego opracowano metodologię, która bierze pod uwagę przestrzenne rozplanowanie populacji i terenów zielonych na obszarze każdego miasta i pozwala na opracowanie wskaźników dotyczących bliskości terenów zielonych względem populacji miasta.

Podstawowe dane

Aby otrzymać porównywalne wyniki, wykorzystano ujednolicone, ogólnounijne źródła danych, takie jak Miejski Atlas wykorzystania gruntów programu Copernicus oraz oparte na spisach ludności dane w możliwie najwyższej rozdzielczości przestrzennej. Dzięki zestawieniu tych danych z całą siecią ulic możliwe jest obliczenie całkowitej powierzchni terenów zielonych, do której mieszkańiec miasta może dostać się pieszo w ciągu 10 minut.

Przeciętna powierzchnia pobliskich obszarów zielonych (wskazana na mapie) ukazuje różnicę między bliskością terenów zielonych względem mieszkańców z perspektywy całego miasta. Wśród największych stolic średnia powierzchnia najbliższych terenów zielonych waha się między 15 hektarami w miastach takich jak Bukareszt, Paryż, Budapeszt, Rzym czy Sofia, a ponad 50 hektarami w Pradze i Sztokholmie.

Dokładniejszy opis metodologii i wyników można znaleźć w dokumencie roboczym. Wykazano w nim też, że dzięki nowym wskaźnikom uzyskano dodatkowe informacje na temat obecności i rozmieszczenia terenów zielonych. Ponieważ przetwarzanie danych Atlasu Miejskiego jest w toku, niniejsza analiza zostanie w niedalekiej przyszłości poszerzona o dodatkowe miasta. Zaktualizowane i uzupełnione dane dotyczące poszczególnych miast zostaną udostępnione na stronie internetowej Inforegio.

► WIĘCEJ INFORMACJI

<http://europa.eu/!rX73Dj>

<http://land.copernicus.eu/local/urban-atlas>

Dostęp do miejskich terenów zielonych, 2012 r.

Hektary	Populacja ośrodka miejskiego
○ < 10	○ < 100 000
○ 10 - 15	○ 100 000 - 250 000
○ 15 - 20	○ 250 000 - 500 000
○ 20 - 25	○ 500 000 - 1 000 000
○ 25 - 30	○ 1 000 000 - 5 000 000
○ >= 30	○ >= 5 000 000
○ Brak danych	○ >= 5 000 000

Ważona zaludnieniem mediana powierzchni miejskich terenów zielonych i lasów, do których można dotrzeć pieszo w ciągu 10 minut.

Źródła: Atlas Miejski programu Copernicus, krajowe instytuty statystyczne, TomTom, REGIO-GIS

0 500 Km

© Stowarzyszenie ds. granic administracyjnych EuroGeographics

▶AKTUALNOŚCI

[W SKRÓCIE]

▼

NAUKA POPRZECZ ZABAWĘ

W ciągu ostatnich kilku lat Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej opracowała wiele różnych rozrywkowych produktów edukacyj-

nych dla młodzieży (w wieku od ok. 8 do 13 lat) oraz dla nauczycieli. Najnowszą i najbardziej innowacyjną zabawą jest gra detektywistyczna „Partnerzy”, łącząca w sobie pełen zestaw narzędzi multimedialnych, dzięki którym gracze mogą wybrać się na wycieczkę po sześciu regionach Unii Europejskiej. Dochodzenie prezentuje działania podejmowane w ramach polityki regionalnej wspierające rozwój i wzmacniające więzi pomiędzy regionami a obywatelami Unii Europejskiej. Cyfrowa wersja gry opiera się na fabule komiksu „Partnerzy” i umożliwia użytkownikom poznanie wielu ciekawych informacji przez niezapomnianą zabawę.

▶WIĘCEJ INFORMACJI

http://ec.europa.eu/regional_policy/pl/edu

▼

KONKURS FOTOGRAFII REGIONALNEJ

W tym roku konkurs fotograficzny „Europa w moim regionie” stał się częścią szerszej kampanii na rzecz zachęcania obywateli do odwiedzania swoich regionów i poznawania projektów finansowanych z UE. W maju 2016 r. w ramach kampanii podnoszenia świadomości zwykli mieszkańcy będą mogli wziąć udział w otwartych drzwiach w zakresie różnych projektów w całej Europie. Na interaktywnej mapie na stronie Inforegio instytucje zarządzające umieściły informacje dotyczące planowanych wydarzeń (patrz link poniżej).

Dodatkowo niektóre projekty będą brały udział w „poszukiwaniu skarbów”: uczestnicy odnajdują wskazówki do rozwiązania zagadki ukryte w miejscach objętych projektem. Nagrody czekają na autorów najlepszych zdjęć i na uczestników zabawy w poszukiwanie skarbów. Tak jak w latach ubiegłych, odbędzie się również tradycyjny facebookowy konkurs fotograficzny, ze skróconym terminem składania prac (od maja do sierpnia). Więcej informacji można znaleźć na stronie Inforegio lub „Europa w moim regionie”.

▶WIĘCEJ INFORMACJI

<http://europa.eu/!WV98rM>

▼

CEMR

Tegoroczny Kongres Rady Gmin i Regionów Europy (CEMR) odbędzie się w Nikozji (Cypr) w dniach od 20 do 22 kwietnia. Wydarzenie to stanowi okazję dla burmistrzów, prezydentów miast, radnych i przewodniczących regionów, by się spotkać i omówić tematy takie jak migracja, zmiany klimatyczne, finanse lokalne, reformy terytorialne itd. Ponadto wśród uczestników znajdą się liderzy unijni, przedstawiciele ONZ i społeczeństwa obywatelskiego, eksperci i pracownicy akademicki. Osoby chcące zarejestrować swój udział w kongresie mogą to zrobić za pomocą linku poniżej.

▶WIĘCEJ INFORMACJI

www.cemr2016.eu

PLAN ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Nowe badanie opublikowane przez Komisję Europejską dotyczące zdolności administracyjnej w obszarze europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (EFSI) stanowi wyjątkowy i pierwszy tego rodzaju przegląd aktualnych możliwości, struktur, systemów i praktyk w całej UE w celu poprawy jakości zamówień publicznych.

Zgodnie z inicjatywą na rzecz budżetu UE zorientowanego na wyniki Komisja prowadzi działania mające zapewnić, by pieniądze podatników były wydawane efektywnie i w przejrzysty sposób dla osiągnięcia lepszych rezultatów. Prawie połowa funduszy przyznawanych z EFSI trafia do gospodarki poprzez zamówienia publiczne.

Badanie, które było oparte na analizie źródeł wtórnych dla wszystkich 28 krajów UE, wywiadów terenowych w 15 krajach UE, studiach przypadku w Czechach i Portugalii, a także ankiecie internetowej osób zainteresowanych w całej UE, ocenia wady i zalety każdego z systemów wszystkich 28 krajów UE. Stworzono także listę 35 dobrych praktyk, które mogą być stosowane przez decydentów do poprawy zdolności administracyjnej, zwłaszcza pod względem zasobów ludzkich, systemów i narzędzi oraz struktur zarządzania. Oparte na dogłębnej analizie wnioski z badania zawierają konkretne zalecenia dla poprawy wyników na poziomie unijnym i krajowym.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI
<http://europa.eu/!vF38WH>

OTWARTE DANE DLA WSPARCIA WYNIKÓW

1) JAKIE INFORMACJE SĄ DOSTĘPNE NA PLATFORMIE OTWARTYCH DANYCH FUNDUSZY EFSI?

Dane dostępne na platformie obejmują głównie okres finansowania 2014–2020 dla wszystkich pięciu funduszy EFSI i inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych. Platforma oferuje wizualizację finansowania i wspólne wskaźniki

programów funduszy EFSI. Katalog danych platformy obejmuje zbiory danych powiązane z wynikami finansowania w ramach polityki spójności na lata 2007–2013 (Fundusz Spójności, EFRR i EFS).

2) JAKIE USŁUGI OFERUJE PLATFORMA?

Za pomocą wizualizacji on-line przedstawia jasny obraz inwestycji w ramach funduszu EFSI i oczekiwane wyniki. Użytkownicy mają także dostęp do zbiorów danych surowych w katalogu i mogą tworzyć własne filtry i widoki w celu osadzenia ich na własnych stronach internetowych lub w celu udostępniania na portalach społecznościowych.

3) SKĄD POCHODZĄ INFORMACJE?

Dane na platformie pochodzą z ponad 530 programów krajowych, regionalnych i międzyregionalnych przyjętych przez Komisję w ramach funduszy EFSI po konsultacjach z właściwymi władzami krajowymi lub regionalnymi.

4) JAKIE AKTUALIZACJE PLANOWANE SĄ NA 2016 R.?

Wizualizacje są obecnie dostępne na poziomie krajowym i tematycznym, lecz do końca 2016 r. mają być dostępne także na poziomie programu.

Wyświetlane również będą postępy programów w osiągnięciu wyznaczonych celów.

Katalog danych zostanie wzbogacony o inne rodzaje zbiorów danych powiązanych z politykami UE.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI
<https://cohesiondata.ec.europa.eu/>
<http://europa.eu/!tY69KR>

▶ WSZYSTKIEGO NAJLEPSZEGO IQ-NET!

ŚWIĘTUJEMY 20 LAT WYMIANY DOŚWIADCZEŃ Z ZAKRESU FUNDUSZY STRUKTURALNYCH

▶ Członkowie sieci IQ-Net spotykają się, aby uczcić 20 lat współpracy

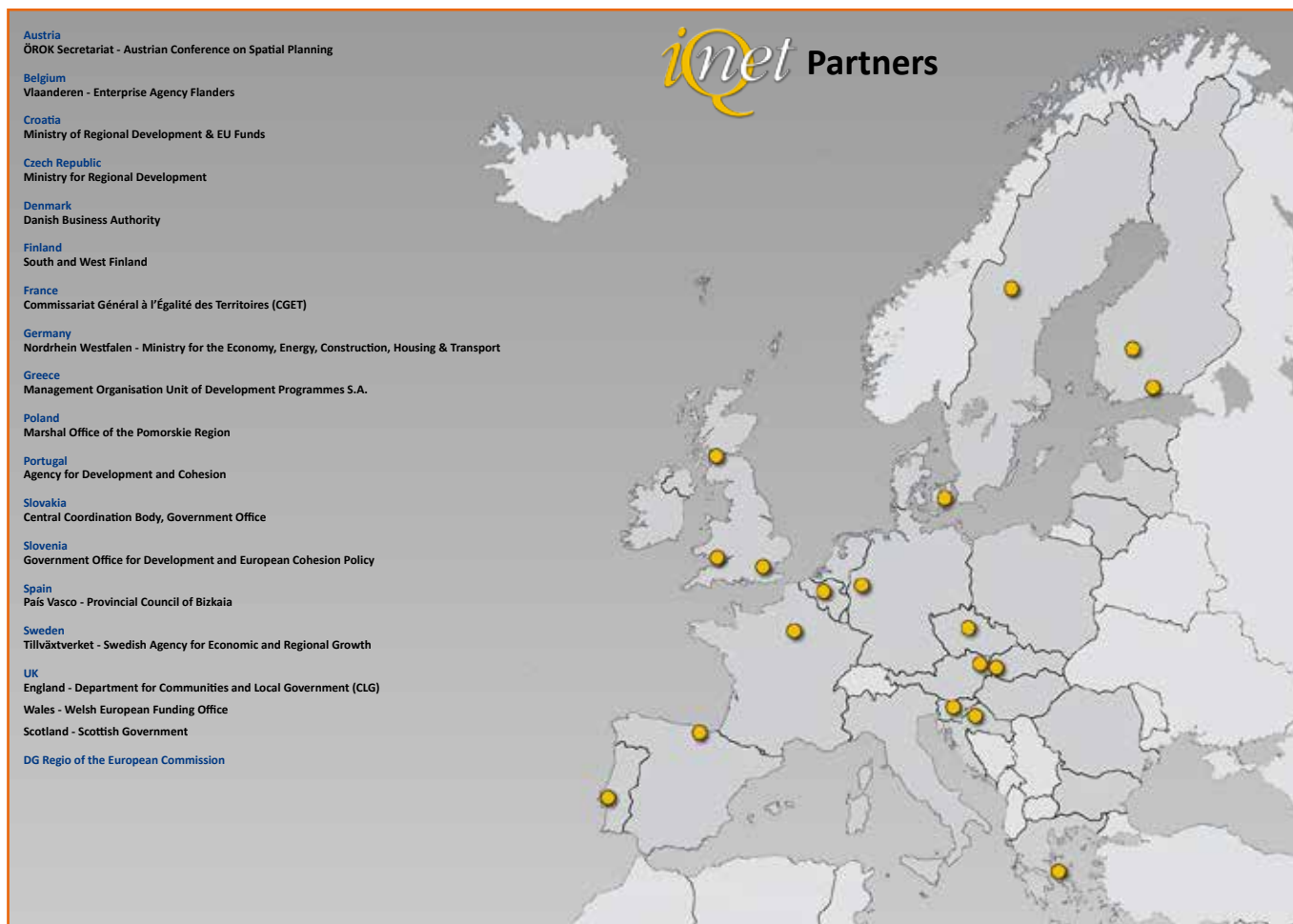
Profesor John Bachtler, dyrektor Centrum badań nad politykami europejskimi (EPRC) na University of Strathclyde w Glasgow, w Szkocji, i Stefan Kah (menedżer sieci IQ-Net) wyjaśniają na łamach Panorama na czym polega sieć IQ-Net oraz dlaczego tegoroczna rocznica jest tak istotna.

Sieć IQ-Net (ang. Improving the Quality of Structural Fund Programme Management — poprawa jakości zarządzania programami funduszy strukturalnych) to jedna z najdłużej funkcjonujących europejskich sieci wymiany wiedzy na temat polityki spójności. Założona w lutym 1996 r. i zarządzana przez EPRC sieć IQ-Net obchodzi dwudziestolecie działalności. Sieć może się pochwalić organizacją ponad 40 konferencji poświęconych różnym aspektom zarządzania programami w ciągu ostatnich dwóch dekad.

Sieć IQ-Net to dobrze znana instytucja, niemniej jednak, czy mógłby Pan nam powiedzieć, czym dokładnie się zajmuje?

John Bachtler: Nazwa sieci „poprawa jakości zarządzania programami funduszy strukturalnych” wyjaśnia, o co w tym wszystkim chodzi. Jej celem jest umożliwienie wymiany wiedzy i wzajemnego uczenia się w kontekście wyzwań, z jakimi mierzą się osoby zarządzające programami. Nauka skoncentrowana jest w głównej mierze na zadaniach w ramach cyklu zarządzania programami — opracowywaniu strategii, programowaniu, tworzeniu, wycenie i wyborze projektów, koordynacji partnerów, ocenie, zarządzaniu finansami, kontroli i audytach. Obejmuje ona też niektóre kluczowe priorytety tematyczne, takie jak innowacje, przedsiębiorczość, zatrudnienie i zrównoważony rozwój oraz problemy regulacyjne dotyczące zgodności z zasadami pomocy państwa.

Kim są partnerzy w ramach sieci IQ-Net?

Stefan Kah: Sieć zrzesza 18 organów zarządzających programami z 16 państw członkowskich — Austrii, Belgii, Chorwacji, Czech, Danii, Finlandii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Niemiec, Polski, Portugalii, Słowacji, Słowenii, Szwecji i Zjednoczonego Królestwa — łącznie odpowiedzialnych za administrację prawie jedną trzecią funduszy w ramach unijnej polityki spójności. Większość członków stanowią instytucje zarządzające, w skład sieci wchodzi też jednak kilka krajowych organów koordynujących oraz instytucji pośredniczących. Głównym wymogiem uczestnictwa jest posiadanie doświadczenia we wdrażaniu funduszy strukturalnych oraz gotowość i chęć do wymiany doświadczeń. Do aktywnych partnerów zalicza się też Komisję Europejską (DG Regio i DG Empl), zaś EPRC zapewnia wsparcie naukowe i organizacyjne.

Wspomnieli panowie wymianę doświadczeń, co to oznacza w praktyce?

S.K.: Podstawę procesu wymiany wiedzy stanowią organizowane co pół roku konferencje IQ-Net — każda dotycząca określonego tematu związanego z zarządzaniem, wybranego przez partnerów. Przed każdym wydarzeniem EPRC ocenia, w jaki sposób temat (np. dobór lub monitorowanie programów) realizowany jest w każdym kraju lub regionie partnerskim. Wyniki prezentowane są w formie dokumentów informacyjnych, co umożliwia przegląd praktyk stosowanych w całej UE; wskazywane są interesujące i innowacyjne studia przypadku oraz przykłady zarządzania programami. Dzięki temu partnerzy omawiający daną kwestię mają dobre rozeznanie w podobieństwach i różnicach oraz mogą stwierdzić, czy ich własne metody zarządzania programami są zbieżne z praktykami stosowanymi za granicą. Zapewniamy też partnerskim organizacjom doraźne wsparcie w zakresie szczegółowych pytań dotyczących procesu wdrażania.

IQ-Net obchodzi w tym roku 20 urodziny — w jaki sposób powstała sieć?

J.B.: Pomysł stworzenia sieci narodził się w partnerstwie europejskim Strathclyde, które zajmowało się zarządzaniem programem w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego dla zachodniej Szkocji. Został on entuzjastycznie przyjęty w innych (poprzemysłowych) regionach „Celu 2” w krajach tzw. starej Unii oraz w tych, które przystąpiły do UE w 1995 r. DG Regio (wtedy DGXVI) zapewniła silne wsparcie w postaci stymulującej dotacji na uruchomienie sieci. Mogące się pochwalić dużym doświadczeniem w badaniach i wymianie wiedzy z dziedziny polityki regionalnej EPRC stanowiło oczywisty wybór w kwestii zarządzania siecią.

W UE funkcjonuje wiele modeli wymiany doświadczeń, co zatem czyni sieć IQ-Net wyjątkową?

S.K.: Skuteczne wzajemne uczenie się musi być dobrze zaplanowane tak, aby umożliwiało otwartą wymianę wiedzy. Masowo inwestujemy w proces generowania wiedzy, co ma na celu stworzenie solidnych podstaw dla wymiany doświadczeń. Wielojęzyczny zespół badawczy EPRC podejmuje pogłębiłone badania nad praktycznymi doświadczeniami w kwestiach problemów z zarządzaniem programami w całej UE, opiera się też na ocenach i wiedzy akademickiej. Spotkania w ramach sieci IQ-Net zachęcają do dobrej współpracy, np. w ramach praktycznych warsztatów. Publikujemy artykuły opisujące multum wiedzy praktycznej, a w przeszłości stworzyliśmy repozytorium zawierające informacje dotyczące praktycznie każdego aspektu zarządzania programami.

Czy istnieją dowody na skuteczność wymiany wiedzy w ramach sieci IQ-Net?

J.B.: Co trzy lata oceniamy poziom funkcjonowania sieci IQ-Net. Najbardziej odczuwalną korzyścią jest fakt, że osoby zarządzające programami mogą porównać się z pozostałymi. Istnieją też dowody w postaci organizacyjnego uczenia się: Sprawozdania i debaty w ramach sieci IQ-Net doprowadziły do powstania nowych pomysłów i rozwiązań, w takich dziedzinach jak

systemy doboru i monitorowania projektów. Partnerzy programów wprowadzili zmiany w oparciu o najlepsze praktyki dostępne w ramach sieci. IQ-Net zajmuje się też budową powiązań między programami oraz (co istotne) umożliwia prowadzenie nieformalnego dialogu ze służbami Komisji w sprawie wyzwań związanych z zarządzaniem programami.

Jak wygląda najbliższa przyszłość sieci IQ-Net?

J.B.: Sieć IQ-Net w ciągu ostatnich dwóch dekad nieustannie się dostosowywała i nadal będzie to robić w odpowiedzi na potrzeby naszych partnerów. Wciąż rośnie zapotrzebowanie na budowanie potencjału administracyjnego, widzimy się też w roli instytucji oferującej szkolenia. Będziemy monitorować wdrażanie nowych reform w ramach obecnego okresu programowania — nowych priorytetów tematycznych, zorientowania na wyniki i ram wykonania, instrumentów finansowych, zintegrowanych inwestycji — i już teraz zastanawiamy się nad okresem po 2020 r. Tematów w kwestii przyszłej wymiany doświadczeń z pewnością nie zabraknie, dlatego sieć IQ-Net będzie z ochotą kontynuować promocję efektywnego kształcenia.

► WIĘCEJ INFORMACJI
<http://www.eprc.strath.ac.uk/iqnet>

▶ HISZPANIA

▶ ROZWÓJ BADAŃ Z DZIEDZINY ROLNICTWA W HISZPANII

Całkowity koszt:
3 285 349 EUR
Wkład UE:
2 628 279 EUR

Projekt realizowany w zachodniej Hiszpanii wspiera badania i rozwój w sektorze rolnictwa, a jednocześnie wzmacnia powiązania między miejscowymi przedsiębiorcami a społecznością naukową. Wsparcie udzielone w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) pomogło w tworzeniu nowych obiektów i miejsc pracy w Instytucie Badawczym Finca La Orden-Valdesquera.

Instytut — będący częścią Centrum badań naukowych i technologicznych w Estremadura (CICYTEX) — wykorzystał fundusze na remont i rozbudowę infrastruktury naukowej, w tym na budowę nowego magazynu biotechnologicznego oraz niezbędne usprawnienia sprzętu irygacyjnego. Ponadto zakup nowych materiałów przeznaczonych do wykorzystania w laboratoriach i doświadczalnych gospodarstwach rolnych umożliwi naukowcom prowadzenie nowatorskich badań.

W Finca La Orden-Valdesquera oprócz badań nakierowanych na rolnictwo prowadzi się też badania w pokrewnych dziedzinach, takich jak leśnictwo i stosowanie zasobów naturalnych. Do kluczowych dziedzin objętych projektem zalicza się ocenę i szacowanie upraw energetycznych, odnajdywanie sposobów na usprawnienie produkcji rolnej oraz wgląd w hodowlę zwierząt.

Poszerzanie horyzontów

Rolnicy, inne organizacje badawcze, miejscowe firmy i spółdzielnie staną się beneficjentami prac prowadzonych przez instytut za sprawą szeregu inicjatyw transferu technologii. Do tej pory dzięki funduszom projektowym wsparto organizację dni informacyjnych, warsztatów, konferencji i wykładów. Naukowców, techników i studentów specjalizujących

się w rolnictwie objęto szkoleniami. Ponadto ustanowiono ramy współpracy z lokalnymi firmami i ośrodkami badań naukowych, co ma umożliwić organizację wzajemnych wizyt. Dzięki powiększeniu bazy zasobów instytut może zwiększać świadomość na temat swojej działalności i wyników projektów u znacznie większej liczby odbiorców. Osiągnięto to głównie za sprawą opracowania medialnych narzędzi promocyjnych, w tym odświeżenia strony internetowej. Ponadto wydano i rozpowszechniono nowe publikacje z myślą o dalszej poprawie przyjmowania transferów technologii przez społeczność rolniczą.

Nowe miejsca pracy

Inwestycje w ramach projektu przyczyniły się do rozpoczęcia ponad 400 nowych projektów z dziedziny badań, rozwoju i innowacji oraz około 70 inicjatyw spółdzielczych we współpracy z miejscowymi firmami. Działania te pomogły w stworzeniu 35 nowych miejsc pracy.

Według Carmen González Ramos, dyrektor generalnej centrum CICYTEX, wsparcie w ramach projektu przyczyniło się do postępów w badaniach i rozwoju produktów opuszczających wspólnotę Estremadura, na czym skorzystali zarówno miejscowi przedsiębiorcy, jak i rolnicy. Dzięki projektowi udało się też poprawić warunki społeczno-ekonomiczne i środowiskowe obszarów wiejskich Estremadury.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI

cicytex.gobex.es/es/centros/la-orden-valdesquera

▶ ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO

▶ „SOFTWARE CITY” NAPĘDZA INNOWACJE

Dzięki wsparciu Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) firmy z sektora IT w północno-wschodniej Anglii zyskały przestrzeń, w której mogą pracować nad rozwojem produktów i swojej działalności. Centrum oprogramowania w Sunderland zapewnia nowoczesną przestrzeń do pracy oraz szereg działań wspierających przedsiębiorczość.

Rada miasta Sunderland otworzyła centrum w 2012 r., umożliwiając 63 firmom wynajem ponad 6000 m² przestrzeni wyposażonej w najnowocześniejszy sprzęt i urządzenia. W celu zachęcenia do współpracy z miejscowymi talentami centrum oferuje swoisty obszar roboczy oraz pokoje innowacji, w których firmy mogą eksperymentować z pomysłami i koncepcjami. Stworzono też centrum testowo-rozwojowe oraz przestrzeń na rzecz zaangażowania społeczności, w której można organizować warsztaty.

Sunderland Software City (SSC) to owoc współpracy między Radą Miasta Sunderland, uniwersytetem, kolegium oraz centrum North East Business and Innovation Centre. Ustanowiona w 2008 r. we współpracy z sektorem prywatnym inicjatywa zapewnia punkt kompleksowej obsługi dla MŚP — start-upów tworzących oprogramowanie oraz firm o ugruntowanej pozycji. Do tej pory centrum udzieliło wsparcia ponad 260 firmom tworzącym oprogramowanie i przyczyniło się do stworzenia około 335 miejsc pracy w regionie, pomagając tym samym rozwinąć się sektorowi technologicznemu prawie o 20%.

SSC oferuje usługi doradztwa biznesowego w takich dziedzinach jak wsparcie przy wejściu na rynek, planowanie finansowe i pośrednictwo w zawieraniu umów, badanie rynku oraz dostęp do międzynarodowych usług inwestycyjnych. Dążąc do tworzenia nowych liderów rynków i wsparcia w zdobywaniu nowych klientów, centrum zachęca też firmy z innych sektorów, np. produkcji, ochrony zdrowia i energii odnawialnych, do czerpania korzyści z technologii cyfrowych.

Ukierunkowanie na talenty

SSC nieustannie stara się nawiązywać nowe kontakty z organizacjami publicznymi, prywatnymi i oświatowymi, co ma na celu maksymalizację szans dla miejscowych firm tworzących oprogramowanie. Dla przykładu SSC nawiązało ścisłą współpracę z brytyjską organizacją Digital Catapult Initiative, a w 2015 r. otworzyło jedną z trzech filii centrum Digital Catapult Centre. DCC North East & Tees Valley opiera się na współpracy między pięcioma miejscowymi uniwersytetami i dwoma lokalnymi partnerstwami na rzecz przedsiębiorczości prowadzonymi przez SSC. Jego celem jest ułatwienie brytyjskim firmom wymiany zastrzeżonych danych w bezpieczny i bardziej skuteczny sposób, co przyczyni się do nadania nowej wartości danym organizacyjnym i badania nowych modeli rynkowych.

SSC wraz z lokalnymi partnerami odgrywają też kluczową rolę w Tech City, brytyjskim Tech Cluster Alliance, National Virtual Incubator firmy Cisco oraz inicjatywie Work

Discovery w Sunderland, zwiększając świadomość młodych osób w zakresie możliwości szkolenia i rozwoju kariery.

SSC wykorzystało swoje osiągnięcia do rozwoju współpracy i zawierania partnerstw z innymi organizacjami poprzez tworzenie długofalowej wizji dla branży oprogramowania w regionie. Obecne wysiłki skupiają się na rozwoju najmocniejszych stron, tworzeniu nowych możliwości i wzmacnianiu międzynarodowych powiązań handlowych przy jednoczesnym likwidowaniu barier spowalniających rozwój innowacyjnych firm branży oprogramowania.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI
www.sunderlandsoftwarecity.com

Całkowity koszt:
 17 440 107 EUR
Wkład UE:
 8 713 330 EUR

▶ EUROPEJSKA WSPÓŁPRACA TERYTORIALNA: ŁOTWA I LITWA

▶ WSPÓLNE WYSIŁKI NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA KATASTROFOM EKOLOGICZNYM

Łotwa i Litwa stworzyły transgraniczny zespół ratunkowy i system wczesnego ostrzegania, co ma na celu pomóc w przeciwdziałaniu ewentualnym katastrofom ekologicznym w dorzeczu Lelupy. Teren ten uważany jest za obszar wysokiego ryzyka ponieważ przebiegają przez niego połączenia drogowe, kolejowe i rurociągi, którymi transportuje się duże ilości produktów chemicznych i petrochemicznych.

W ramach projektu Lielupe ECO, który uzyskał wsparcie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) stworzono zespół ratunkowy i wyposażono go w najnowszy sprzęt, aby mógł szybko reagować w celu zapobiegania zanieczyszczeniom powstałym na skutek katastrof i eliminacji tych zanieczyszczeń. W skład zespołu wchodzi specjalistów z gmin regionu oraz członkowie straży pożarnej i jednostek ratownictwa z Jełgawy na Łotwie i granicznych powiatów szawelskiego i poniewieskiego na Litwie. Wszyscy członkowie zespołu przechodzą regularne szkolenia, co pozwala im na rozwój zdolności z zakresu obrony cywilnej.

Stworzony w ramach projektu system wczesnego ostrzegania wykorzystuje Internet i wiadomości SMS w celu szybkiego i efektywnego sprowadzenia zespołu na miejsce. Procedura, którą po raz pierwszy zastosowano w Jełgawie — mieście często borykającym się z zagrożeniem powodziowym — została później wdrożona w innych miejscowościach regionu.

Jednostki ratownictwa i władze regionalne po obu stronach granicy odniosły dzięki projektowi znaczne korzyści w postaci dzielenia się wiedzą i doświadczeniem. Dzięki temu partnerzy projektu mogli usprawnić reakcje na katastrofy ekologiczne.

Ponadto znacznej poprawie uległ poziom transgranicznego zarządzania ryzykiem, również dlatego, że wspólny zespół ratunkowy zyskał dostęp do większej ilości zasobów, niż w przypadku, gdyby działał samodzielnie.

Szybka reakcja

W czasie dwóch lat realizacji projektu zorganizowano 75 seminariów dotyczących szeregu kwestii związanych z katastrofami ekologicznymi i reakcjami na wywołane przez nie sytuacje. Wydarzenia te dały studentom i okolicznym mieszkańcom możliwość zapoznania się z projektem i najlepszymi sposobami reakcji na szereg kryzysowych scenariuszy.

Ogólnie projekt Lielupe ECO poprzez zapewnianie służb ratunkowych na wyższym poziomie wpłynął na poprawę bezpieczeństwa i jakości życia okolicznych mieszkańców. W przyszłości przyczyni się to do promocji silniejszej i bardziej zintegrowanej społeczności transgranicznej.

Kierownik projektu Liene Rulle podkreśla, że dzięki projektowi oba regiony mają możliwość wymiany informacji w oparciu o metody, które inaczej nie byłyby możliwe bądź bardzo utrudnione. Kolejnym kluczowym efektem projektu będzie podniesienie jakości i dostępności usług zarządzania ryzykiem w regionie.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI

www.jelgava.lv/pasvaldiba/projekti/2014-gads/latvijas--lietuvas-parrobezu-sadarbibas6/ekologisko-avariju-likvidesana-un-vides-7

Całkowity koszt:
1 150 511 EUR
Wkład UE:
977 934 EUR

▶ EUROPEJSKA WSPÓŁPRACA TERYTORIALNA: SŁOWENIA I CHORWACJA

▶ TRANSGRANICZNY WOLONTARIAT PRZECIWDZIAŁA WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU

Inicjatywa na rzecz tworzenia szans w sektorze wolontariatu doprowadziła do rozwiązania korzystnego dla obu stron w regionie na granicy słoweńsko-chorwackiej. Oprócz poszukiwania innowacyjnych sposobów wsparcia lokalnych społeczności, w ramach projektu City Volunteers skupiono się na wsparciu grup w trudnej sytuacji oraz mniejszości w dostępie do wolontariatu jako sposobu na poprawę jakości życia i lepszą integrację ze społeczeństwem.

W ramach projektu, który uzyskał wsparcie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), oferowano profesjonalne i ujednolicone wsparcie w celu umożliwienia ludziom uczestnictwa w wolontariacie odpowiadającym ich potrzebom i ambicjom. Podjęto też starania na rzecz podniesienia poziomu wykształcenia wolontariuszy ze szczególnym naciskiem na udzielanie pomocy osobom o specjalnych potrzebach.

Kluczowym celem była identyfikacja nowych sposobów promocji wolontariatu i korzyści, jakie ze sobą niesie w Mariborze, mieście znajdującym się w słoweńskim regionie Podravje oraz sąsiadującym z nim mieście Varaždin w regionie varaždinskim i w Čakovcu w regionie međimurskim w Chorwacji. Zespół projektowy chciał też stworzyć sieć organizacji wolontariackich i wspierać ich działalność poprzez tworzenie spójnej struktury dla sektora.

Solidna strategia

W celu realizacji założeń w ramach projektu zbadano kwestię wolontariatu na wielu płaszczyznach. Analizą objęto etap badań, rozwój strategiczny, widzialność, budowanie potencjału oraz sposoby udzielania organizacjom wolontariackim praktycznego wsparcia.

Po przeprowadzeniu szczegółowej oceny zespół projektowy przeszedł do opracowywania i wdrażania transgranicznej strategii dla rozwoju wolontariatu. W ramach procesu budowania potencjału stworzono też sieć regionalnych biur informacji i bibliotek mogących udzielać wsparcia grupom wolontariackim. Ponadto w ramach projektu przeprowadzono szkolenia w celu podniesienia umiejętności i kompetencji młodych liderów wolontariatu i opracowano szereg materiałów szkoleniowych.

Zespół opracował też nowe modele wolontariatu, w tym wolontariat korporacyjny, za sprawą którego zachęca się firmy i organizacje do uczestnictwa w inicjatywach społecznych. Aby zapewnić, że tego typu działania wdrażane są w prawidłowy sposób, w ramach projektu stworzono narzędzia TIK, w tym wolontariacki portal internetowy. Zorganizowano wiele wydarzeń promujących korzyści, jakie niesie ze sobą wolontariat dla społeczeństwa i spójności społecznej.

Chociaż projekt City Volunteers zakończył się w 2013 r. jego efekty widoczne są do dziś — regionalne biura, biblioteki i portal internetowy nadal funkcjonują i promują możliwości, jakie niesie ze sobą wolontariat. Koszty pokrywają władze lokalne, a za sprawą projektu powstały dwa stałe miejsca pracy.

Całkowity koszt:
614 696 EUR
Wkład UE:
522 492 EUR
(maksymalna dopuszczalna wartość)

▶ WIĘCEJ INFORMACJI
www.city-volunteers.si/

▶ GRECJA

▶ INWESTYCJE POMAGAJĄ
W USPRAWNIENIU PRODUK-
CJI I PROWADZĄ DO
WZROSTU EKSPORT

Grecka firma zajmująca się produkcją słomek do napojów usprawniła proces produkcji i zwiększyła eksport dzięki inwestycjom w sprzęt przy wsparciu Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).

Firma Matrix Pack SA zajmowała już pozycję lidera w branży. Jest to jedyne przedsiębiorstwo w Europie, które produkuje wszystkie rodzaje słomek do napojów i może się pochwalić eksportem swoich produktów na całym świecie na poziomie 70–75%. Jednak niskie ceny produktów końcowych, potrzeba zmagania się z szeregiem norm konstrukcyjnych oraz surowe kontrole higieniczne powodują, że produkcja i rozwój stają się bardzo trudne.

Najnowocześniejsze maszyny

Celem projektu Extroversion I (w ramach programu operacyjnego „Konkurencyjna gospodarka”) było zwiększenie zdolności innowacyjnych firmy w kontekście produkcji słomek przy jednoczesnym podniesieniu potencjału eksportowego. W ramach projektu pokryto koszty trzech nowych, specjalistycznych maszyn produkcyjnych, dzięki którym proces wyrobu i wprowadzania do obrotu swoich produktów przez firmę Matrix uległ modernizacji:

- ▶ Szybkobieżna falownica — nadająca słomkom miejsce zgięcia — pozwoliła na automatyzację ostatniego etapu procesu produkcji. Jednostka ta w połączeniu z pozostałymi dwoma nowymi maszynami pozwala firmie Matrix na zwiększenie wydajności o 30%.
- ▶ Maszyna do jednostkowego pakowania pozwala na pakowanie pojedynczych słomek w folię z tworzywa sztucznego lub papier. Urządzenie umożliwia też stosowanie nadruków na materiale do pakowania, co stanowi atrakcyjną opcję dla części klientów.
- ▶ Automatyczna maszyna workująca do słomek pozwala firmie na stosowanie opakowań w różnym rozmiarze — mieszczących od 40 do 250 słomek. Ponieważ nowe urządzenia zautomatyzowały cały proces pakowania, firma skorzystała na wzroście wydajności w tej fazie rzędu od 15 do 120% — w zależności od rodzaju opakowania wymaganego przez klienta.

W ramach inwestycji przeprowadzono też instalację zintegrowanego systemu informacji na potrzeby magazynu oraz systemu zarządzania śledzeniem.

Całkowity koszt:
294 183 EUR
Wkład UE:
202 885 EUR

Korzyści dla klientów

Oprócz modernizacji procesu produkcji w fabryce inwestycje doprowadziły do ogólnego wzrostu jakości produktów końcowych. Dzięki temu firmie łatwiej jest zaistnieć na nowych rynkach oraz zyskać klientów o wysokich wymaganiach, np. sieci supermarketów lub hurtowników, którzy często w ramach zamówienia wymagają specjalnego etykietowania.

Instalacja nowych maszyn spowodowała, że firma Matrix zwiększyła swoją bazę eksportową. W 2011 r. firma obsługiwała 14 zagranicznych klientów, w 2014 r., kiedy zakończył się program inwestycyjny, liczba ta wzrosła do 63. W 2015 r. firma dodatkowo zwiększyła eksport — dostarczała swoje produkty do 88 zagranicznych klientów z 25 państw.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI
<http://www.matrixpack.gr>

PROGRAM

12-13 MAJA

Dubrownik (HR)

Pierwsze forum strategii UE na rzecz regionu Morza Adriatyckiego i Morza Jońskiego (EUSAIR)

1-2 CZERWCA

Bruksela (BE)

Konferencja Inteligentne Regiony

16-17 CZERWCA

Sofia (BG)

VII Europejska Konferencja Ewaluacyjna

Ukierunkowanie na wyniki: Polityka spójności w praktyce

10-13 PAŹDZIERNIKA

Bruksela (BE)

Europejski Tydzień Regionów i Miast (w tym ceremonia RegioStars)

Więcej informacji o tych wydarzeniach znajduje się w części Wydarzenia strony internetowej Inforegio:

http://ec.europa.eu/regional_policy/pl/newsroom/events/

BĄDŹ W KONTAKCIE

 http://ec.europa.eu/regional_policy/pl/

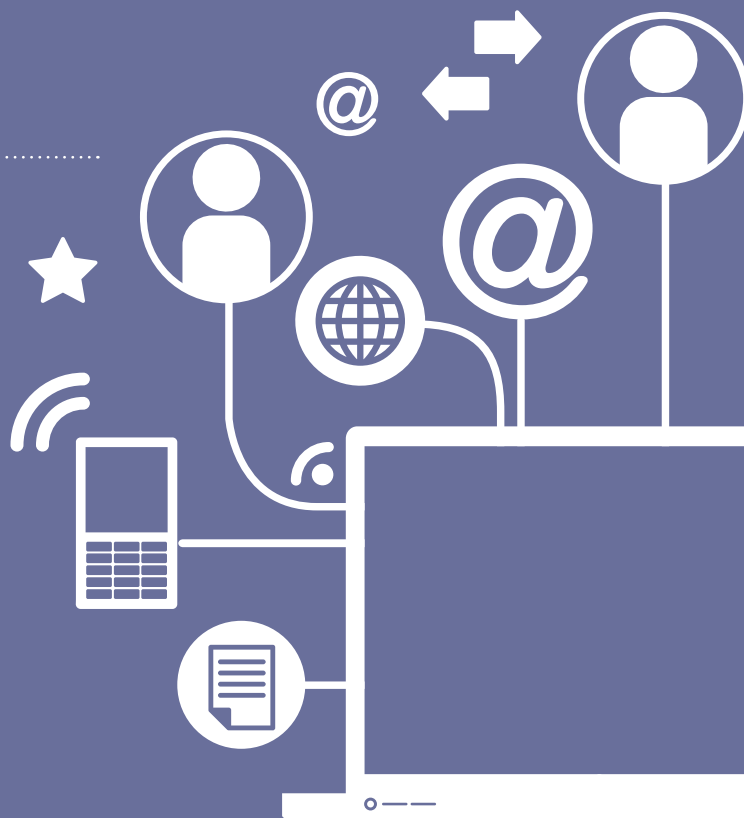
 www.twitter.com/@EU_Regional

 www.yammer.com/regionetwork
Platforma współpracy DG REGIO

 www.flickr.com/euregional

 Zamów nasz „REGIOFLASH”
www.inforegiodoc.eu

 www.twitter.com/CorinaCretuEU

Urząd Publikacji

Komisja Europejska,
Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej
Komunikacja — Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 — B-1160 Brussels
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu
Strona internetowa: http://ec.europa.eu/regional_policy/pl/

